

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

გოგი ლატარია

მოქალაქეთა ნდობა პოლიციის მიმართ საქართველოში
(2003-2016 წლები)

პოლიტიკური მეცნიერების სამაგისტრო პროგრამა
სამაგისტრო ნაშრომი შესრულებულია პოლიტიკის მეცნიერების
მაგისტრის ხარისხის მოსაპოვებლად

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი ალექსანდრე კუხიანიძე
თანახელმძღვანელი: მიხეილ სადალაშვილი

თბილისი, 2017

ანოტაცია

თემა ეხება მოქალაქეთა ნდობას პოლიციის მიმართ საქართველოში. სახელმწიფოს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ინსტიტუტი არის პოლიცია, რომლის ძირითადი ფუნქციები არის დანაშაულის თავიდან აცილება, დანაშაულის გამოვლენა, საზოგადოების უსაფრთხოება და მართლწესრიგის დაცვა. ასევე, მნიშვნელოვანია თუ როგორი ნდობა გააჩნიათ მოქალაქეებს პოლიციის მიმართ, როგორ აფასებს მოსახლეობა მათ საქმიანობას.

პირველი თავი შეეხება ნდობის და პოლიციის არსს. რა არის პოლიცია, რატომ არის მისი, როგორც ინსტიტუტის საქმიანობა მნიშვნელოვანი. აგრეთვე, განხილულია ნდობის მნიშვნელობა და მის ირგვლივ არსებული თეორიული მიდგომები. მიმოვიხილავ ევროპაში არსებულ კვლევებს, თუ რომელ სახელმწიფოებში არის ყველაზე მაღალი ნდობა პოლიციის მიმართ. აგრეთვე, თუ რა როლი ენიჭება საქართველოში პოლიციას და რა გზა განვლო მან.

მეორე თავში აღწერილია საქართველოში რეგისტრირებული და გამოძიებული დანაშაულების სტატისტიკა და ამ პერიოდში როგორი იყო ნდობის მაჩვენებელი პოლიციისადმი.

ბოლო, მესამე თავში მოცემულია ადგლობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების ანგარიშები და რეკომენდაციები. აგრეთვე, ჩატარებული სიღმისეული ინტერვიუს ანალიზი.

Annotation

The topic concerns citizen's trust towards police in Georgia. One of the important instances of the state is the police, whose main functions are the prevent crime, identify the crime, protect public and protect the law. It is also important to know what kind of trust the population have about police to understand how they value their activities.

The first chapter deals with the confidence and the essence of the police. What is the police, why is it important as the institutions's work? Also, the important of trust and the theoretical approaches around it are discussed. Let me review the researches in Europe in which states the highest confidence in the police. Also, what role is given in the police in Georgia and what way the Georgia and what way Georgian police have gone through.

The secons chapter descriebes te statistics of registered and investigated offenses in Georgia and what was the confidence rate of the police in this period.

In the last the third chapter provides reports and recommendations of local and international organizations. Also, analyzed in-depth interview.

Author: Gogi Lataria

Title: Citizens' trust towards police in Georgia (2003-2016)

სარჩევი

შესავალი.....	5
თავი I ნდობა და პოლიცია.....	14
1.1 ნდობის ცნება	14
1.2 პოლიციის არსი.....	18
1.3 საერთაშორისო გამოცდილება	22
1.4 ქართული გამოცდილება.....	23
თავი II საქართველოში გამოძიებული საქმეების და პოლიციის მიმართ ნდობის სტატისტიკა წლების მიხედვით	32
2.1 გამოძიებული საქმეები 2013 წლამდე.....	32
2.2 ნდობის მაჩვენებელი 2013 წალმდე.....	33
2.3 გამოძიებული საქმეები 2013 წლიდან	35
2.4 მოქალაქეთა ნდობა 2013 წლიდან.....	39
თავი III. ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასება.....	41
3.1 ევროკავშირის რეკომენდაციები შეფასებები.....	41
3.2 საქართველოში მოქმედი ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების.....	42
3.3 სიღრმისეული ინტერვიუ (ანალიზი)	48
დასკვნა	50
ბიბლიოგრაფია.....	53
დანართი:.....	59Error! Bookmark not defined.

შესავალი

საქართველო განვითარების პროცესში მყოფი სახელმწიფოა, რომლის დამოუკიდებლობა 26 წელიწადს ითვლის. აღსანიშნავია მისი პოსტსაბჭოთა წარსული და ტოტალიტარული რეჟიმის გამოცდილება, რაც ძალიან დიდი დაბრკოლებას დემოკრატიული ღირებულებების დამკვიდრებისათვის. დამოკრტიული განვითარებისათვის მნიშვნელოვანია ძლიერი და დამოუკიდებელი ინსტიტუტების არსებობა, რადგან თავდაპირველად, ახალგაზრდა და გამოუცდელ, დემოკრატიის მშენებლობის პროცესში მყოფი სახელმწიფოებისათვის დამახასიათებელია პოლიტიკური კრიზისები და თუ ინსტიტუტები არ არის ძლიერი შესაძლოა ჩამოიშალოს სახელმწიფო, ხოლო ძლიერი ინსტიტუტები ასეთი პროცესების დროს ინარჩუნებს ქვეყნას, როგორც ერთიან ორგანიზმს. ძლიერი პოლიტიკური ინსტიტუტი თავისი ბუნებით არის ქვეყნის შიდა სტაბილურობის გარანტი, რომელსაც შეუძლია ავტომატურ რეჟიმში დაარეგულიროს მიმდინარე პროცესები და თავიდან აიცილოს რომელიმე ერთი კონკრეტული პიროვნების მიერ დაშვებული შეცდომის შედეგად მიღებული უარყოფითი შედეგები.

ინსტიტუტების გამართულად საქმიანობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო მაგალითია თუ როგორი ნდობა აქვთ მოქალაქეებს მათ მიმართ. ნაშრომი ეხება პოლიციის მიმართ მოქალაქეების ნდობას საქართველოში, რადგან ეს ინსტიტუტი არის ყველაზე თვალშისაცემი საზოგადოებისათვის. აგრეთვე, პოლიცია არის ის ორგანო, რომელიც უზრუნველყოფს ქვეყანაში მოქალაქეთა დაცულობას და უსაფრთხოებას.

პირველ თავში განხილული იქნება ნდობასთან დაკავშირებით არსებული თეორიული მიდგომების ანალიზი, რადგან კარგად იყოს გააზრებული თუ რა არის ნდობა ინსტიტუტების მიმართ და რას გულისხმობს ნდობის ცნება. აგრეთვე, თუ რა არის პოლიცია, რატომ არის აცულებელი მისი არსებობა, რამ წარმოშვა მისი როგორც ინსტიტუტის შექმნის აუცილებლობა. ასევე, კავშირების დადგენა ნდობის და პოლიციის, როგორც ინსტიტუტის, გამართულად მუშაობას შორის. ამ კუთხით იქნება

გამოყენებული ევროპული ქვეყნების გამოცდილება თუ როგორ აფასებენ და უყურებენ იქ ამ საკითხს, მაგალითად მოყვანილი იქნება ჩატარებული კვლევები.

შემდეგ თავში იქნება მოყვანილი საქართველოში არსებული კვლევითი ორგანიზაციების კვლევები მოქალაქეების ნდობასთან დაკავშირებით პოლიციის მიმართ და განხილული იქნება შინაგან საქმეთა სამინისტროს რეგისტრირებული და გამოძიებული საქმეების სტატისტიკა.

ბოლო, მესამე თავი მოიცავს ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების დასკვნებს მოცემულ თემასთან დაკავშირებით და აგრეთვე განხილული იქნება ჩემს მიერ ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუს შედეგები.

თემის აქტუალურობა

პოლიცია არის სახელმწიფოსათვის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტიტუტი. მისი მოვალეობა არ არის მხოლოდ დანაშაულის გახსნა და დამნაშავეების გამოვლენა, არამედ დანაშაულის და უწყრილობის პრევენცია. ამისათვის მნიშვნელოვანია პოლიცია ყოველდღიურ კავშირში იყოს საზოგადოებასთან, იცნობდეს მის პრობლემატიკას, ის არ უნდა შემოიფარგლოს მხოლოდ მოქალაქეთა მიმართვაზე რეაგირებით, არამედ უნდა იყოს ჩართული საზოგადოებრის ყოველდღიურ ცხოვრებაში. მოქალაქეებისათვის პოლიცია უნდა იყოს მათი საზოგადოების ჩვეულებრივი წევრი და მათთან კავშირი და თამანშრომლობა იყოს მარტივად შესაძლებელი. ამით პოლიციის საქმიანობა უფრო გამჭვირვალეა და იქმნება კარგი განწყობა მის მიმართ. ეს ფაქტორები მოქალაქეებში იწვევს ნდობის მაჩვენებლის მატებას.

საქართველოში პოლიცია ასოცირდებოდა ყველაზე კორუმპირებულ დანაშაულებრივ ორგანოსთან, რადგან კანონის დამცველნი თავად არღვევდნენ მას. პოლიციელები, ყველა გამოკითხვის მიხედვით საქართველოში ყველაზე კორუმპირებულ საჯარო მოხელეებად სახელდებოდნენ. საზოგადოებას ნდობა მათ მიმართ არ გააჩნდათ. 2003 წლის შემდგომ გატარებული რეფორმების შედეგად,

როდესაც მოხდა პოლიციელთა გაუმჯობესებული ტექნოლოგიით აღჭურვა, ხელფასის მომატება, კორუმპირებული კადრების განთავისუფლება შინაგან საქმეთა სამინისტროდან და ამ ორგანომ მოქალაქეებთან დაიწყო დაახლოება, საზოგადოების მხრიდან მათ მიმართ ნდობა გაჩნდა. სწორედ, მოქალაქეებში ნდობა პოლიციის მიმართ არის სამაგისტრო ნაშრომის თემა.

კვლევის მიზანი

აღნიშნული კვლევის მიზანია საქართველოში პოლიციის მიმართ მოქალაქეების მხრიდან ნდობის მაჩვენებლის აღწერა და მასში გამოკვეთილი ცვლადების როლის დადგენა. თუ რა როლი ენიჭება პოლიციის გამჭვირვალობას, ოპერატიულობას და რამდენად მოქმედებენ ეს ფაქტორები ნდობის მაჩვენებელზე. აგრეთვე, გამოუძიებელი საქმეების გამოძიება და გადახედვა, რამდენად არის კავშირში ნდობის მაჩვენებლის მატებაზე მოქალაქეებში.

ამოცანები

არსებული მიზნებიდან გამომდინარე გვაქვს შემდეგი ამოცანები:

1. პოლიციის მიმართ ნდობის ცნებისა და პოლიციის არსის განმარტება.
2. ქართული პოლიციის გამჭვირვალობისა და ოპერატიულობის კავშირის დადგენა ნდობასთან მიმართებაში.
3. წლების მიხედვით რეგისტრირებული და გამოძიებული დანაშაულების ანალიზი.

თეორიული ჩარჩო

სამაგისტრო ნაშრომში გტამოყენებული არის შესრულების თეორია (Performance theory), რომელიც ნდობას და უნდობლობას განიხილავს ინსტიტუტების მიერ თავიანთი საქმიანობის შესრულების შესაბამისად. ის ხაზს უსვამს მოქალაქეთა მოლოდინს თუ როგორ შეასრულებენ უწყებები თავიანთ საქმიანობას. ამ თეორიის მთავარი მოცემულობა ის არის, რომ ის სახელმწიფო ინსტიტუტები, რომლებიც კარგად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობებს, იმსახურებენ მოქალაქეთა მაღალ ნდობას, ხოლო

ინსტიტუტები, რომლებიც თავიანთი საქმიანობით არიან არაეფექტურები, დაბალი ნდობით გამოირჩევიან მოქალაქეებში. თეორიის განმავითარებლები ნიუტონი და ნორისი გამოყოფენ თეორიის სამ როლს, ესენია: პირველი - გამოკითხვები, როდესაც რესპოდენტები სწორად არიან შერჩეულები და კითხვარი არის შედგენილი იმისათვის, რომ გაირკვეს თუ როგორი ნდობა გააჩნიათ ინსტიტუტების მიმართ მოქალაქეებს. მეორე როლი - თუ რა შედეგი მოჰყვება ამას თავად ინსტიტუტებისათვის, რომ თავად გამოასწორონ შენიშვნები და მიიღონ საზოგადოებისაგან უფრო მეტი პატივისცემა. მესამე - რაც შეგვიძლია გავიგოთ, ეს არის თვითონ მოქალაქეებში რა გავლენას ახდენს ინსტიტუტების საქმიანობა. მაგალითად, ყველა მოქალაქე თანაბრად დაზარალდა თუ არა მათი საქმიანობით, აგრეთვე, შეგვიძლია გავიგოთ საზოგადოების რომელი ნაწილი დაზარალდა ყველაზე მეტად. მოქალაქეებს ამ გამოცდილების საფუძველზე ექმნებათ შეხედულებები ინსტიტუტების მუშაობის შესახებ და ამით უყალიბდებათ ნდობა და უნდობლობა მათ მიმართ.¹

საკვლევი კითხვები

1. რა როლი ენიჭება პოლიციის გამჭვირვალობას და ოპერატიულობას, და რამდენად მოქმედებენ ეს ფაქტორები მოსახლეობის ნდობის მაჩვენებლებზე?
2. გამოუძიებელი საქმეების გამოძიება და გადახედვა რამდენად უწყობს ხელს პოლიციის მიმართ ნდობის ამაღლებას მოქალაქეებში?

ჰიპოთეზა

საქართველოში მოქალაქეთა ნდობა პოლიციის მიმართ ძირითადად დამოკიდებულია მის ოპერატიულობაზე, გამჭვირვალობაზე და გამოუძიებელი საქმეების გადახედვასა და გამოძიებაზე.

¹ Newton, K. and Norris, P. (1999). *The Institutional Performance Model*. Confidence in Public Institutions: Faith, Culture or Performance. Harvard University, John F. Kennedy School of Government, p. 7. ვებგვერდი: <https://www.hks.harvard.edu/fs/pnorris/Acrobat/NEWTON.PDF> (მოძიებულია: 05.08.2017)

ცვლადები

ნაშრომის დამოუკიდებელი ცვლადებია **ოპერატიულობა**, რამდენად სწრაფად რეაგირებს პოლიცია მომხდარ დანაშაულზე, რაც მიუთითებს პოლიციის მუშაობის ეფექტურობაზე. **გამჭვირვალობა**, რაც გულისხმობს საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის ხარისხს, როგორ იწარმოება სტატისტიკა შინაგან საქმეთა სამინისტროში. აგრეთვე საკადრო საკითხები გადაწყვეტა როგორ ხდება, რამდენად არის მოწერილებული წახალისებისა და განთავისუფლების პროცედურები. საზოგადოებასთან ურთიერთობების მხრივ რამდენად აქტიურია პოლიცია.

ასევე, დამოუკიდებელი ცვლადია **გამოუძიებელი საქმეების გადახედვა და გამოძიება**, რადგან არსებობს ისეთი დანაშაულები, რომლებზეც მოქალაქეებს არ აქვთ პასუხი და როდესაც მსგავსი საქმეები არსებობს, ეს იწვევს საზოგადოებაში უკმაყოფილებას და უნდობლობას.

ნაშრომის დამოუკიდებელი ცვლადი არის **მოქალაქეთა ნდობა**, რომელიც იცვლება ზემოთ ნახსენები ცვლადებზე რეაგირების შედეგად.

მეთოდოლოგია

ნაშრომში მეთოდოლოგიად გამოყენებული არის თვისებრივი კვლევა, რადგან ის იძლევა საშუალებას ზუსტად იქნას მოძიებული თემასთან დაკავშირებული ინფორმაცია. შვეისწავლე მოცემულ თემაზე არსებული წყაროების, ძირითადად შინაგან საქმეთა სამინისტროს სტატისტიკები, აგრეთვე, იმ კვლევითი ინსტიტუტების მონაცემები, რომლებიც მუშაობდნენ ინსტიტუტების მიმართ მოქალაქეების ნდობაზე - საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტი (IRI), ეროვნული დემოკრატიული ინსტიტუტი, (NDI), კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (CRRC). აგრეთვე, ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების დასკვნები და რეკომენდაციები. ამ მონაცემების დამუშავებით შესაძლებელია მოახდინო საკითხის ანალიზი.

შესწავლილია, ნდობასთან დაკავშირებით, თეორიული საკითხები, თუ რა არის ნდობა და მოქალაქეების მხრიდან, ნდობის არსებობა რატომ არის აუცილებელი პოლიციის მიმართ. მის მიმართ ნდობა რა ფაქტორებს ემყარება. ასევე, თეორიული

მასალების დამუშავება მომცემს საშუალებას აკადემიური კუთხით გავიაზრო საკითხი და გავიგო საკითხის მეცნიერული მიდგომები.

თვისებრივი კვლევის ერთ-ერთი ხერხია სიღრმისეული ინტერვიუ. რესპოდენტები იქნებიან წინასწარ განსაზღვრულნი, ვინც კომპეტენტურია მოცემულ საკითხში. ეს დაგვეხმარება უფრო ფართოდ და სიღრმისეულად გავიაზროთ მოცემული პრობლემა და გამოვიტანოთ დასკვნები.

შერჩევის მეთოდოლოგიად გამოყენებულია, **კვოტური, არა ალბათური შერჩევა**, რომ კვლევა არ იყოს მიკერძოებული და კონკრეტულად ერთ ჯგუფზე მორგებული. შერჩეულია წინასწარ განსაზღვრული

ლიტერატურის მიმოხილვა

ნაშრომზე მუშაობის დაწყებისას პირველ რიგში აუცილებელი იყო გაგვეგო ნდობის არსი, თუ რას წარმოადგენს ზოგადად ნდობა და როგორი შეხედულებები არსებობს მის მიმართ მეცნიერებაში. შესწავლის ობიექტი არის პოლიტიკური ნდობა, რომელიც გულისხმობს ნდობას ინსტიტუტების მიმართ, მათ შორის პოლიციის მიმართ ნდობასაც. პირველი ნაშრომი, რომლითაც იქმნება მოცემულ თემაში პოლიტიკური ნდობის არსი, არის კენეტ ნიუტონის ნაშრომი „ნდობა, სოციალური კაპიტალი, სამოქალაქო საზოგადოება და დემოკრატია (Trust, Social Capital, Civil Society, and Democracy)“. ნიუტონი ერთმანეთისგან ანსხვავებს სოციალურ ნდობას და პოლიტიკურ ნდობას, მისი მოცემულობით პოლიტიკური ნდობა არის მჭიდრო კავშირი პოლიტიკურ ლიდერებსა და ინსტიტუტებს შორის. იმავე საკითხს ეხება ჯონ დანი ნაშრომში „ნდობა და პოლიტიკური წარმომადგენლობა“ (Trust and Political Agency), სადაც ნათლად არის აღწერილი თუ როგორ ყალიბდება პოლიტიკური ნდობა. ის არის თეორიტიკოსი და მისი ნაშრომი ნათლად გვიჩვენებს თეორიულ მიდგომებს ნდობის მიმართ. ნდობის სამეცნიერო კვლევა დაკავშირებული არის გერმანელ სოციოლოგთან გეორგ ზიმელთან, რომელსაც ნდობასთან დაკავშირებით აქვს თავისი თეორიული მიდგომები ჩამოყალიბებული. მის გასაგებად და გასააზრებლად მნიშვნელოვანია გვიდო მოლერინგის ნაშრომი „ნდობის ბუნება: გეორგ ზიმელის თეორიიდან გამომდინარე მოლოდინი, ინტერპრეტაცია და შეჩერება“ (The Nature of Trust: From Georg

Simmel to a Theory of Expectation, Interpretation and Suspension). აგრეთვე, ადამიანებისათვის, რომ მათ გააჩნდეთ ნდობა ვინმეს ან რაიმეს მიმართ დაკავშირებული არის რისკებთან, თუ როგორი იქნება საბოლოო შედეგი. ამ საკითხზე აქვთ ერთობლივი ნაშრომი ალფონსო დემიკოს, მარგარეტ კონვეის და სანდრა ბაუმან დემიკოს - „პოლიტიკური ნდობისა და უნდობლობის ნიმუშები: სამი მომენტი დემოკრატიული მოქალაქეების ცხოვრებაში“ (Patterns of Political Trust and Mistrust: Three Moments in the Lives of Democratic Citizens). უილიამ მიშლერის ნაშრომი „რა არის პოლიტიკური ნდობის წარმოშობა“ (What are the origins of political trust? Testing Institutional and Comparative Political Studies.), სადაც აღწერილია ინსტიტუციური მშენებლობა და ნდობის როლი ამ სფეროში, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც სახელმწიფო აშენებს ინსტიტუტებს. ძალიან გვეხმარება ნდობის პოლიტიკურ ცხოვრებაში გააზრებაში და მისი მნიშვნელობის გაგებაში ესზეტერ ბაკონის ნაშრომი „Not Trust or Not to Trust?“ მას მოჰყავს უნგრეთის მაგლითი ინსტიტუტების მიმართ ნდობის შესახებ.

ინსტიტუტების მიმართ ნდობის ჩამოყალიბებას ძალიან დიდი როლი აქვს პოსტ-სოციალისტურ სახელმწიფოებში და ამ კუთხით ნდობის დანახვა მნიშვნელოვანია წარმოდგენილი ნაშრომისათვის. აღსანიშნავია თეოდორა გაიდიტეს ნაშრომი „ნდობა განვითარებულ პოსტ-კომუნისტურ სახელმწიფოებში“ (Trust in mature and post-communist democracies), სადაც აღწერილი არის ნდობის მნიშვნელობა, მის მიმართ თეორიული მიდგომები და შემდეგ განხილულია ის რთული ვითარება რაც განვლეს პოსტ-კომუნისტურმა სახელმწიფოებმა. ამ მიმართულებით აღსანიშნავია უილიამ მიშლერის და რიჩარდ როუზის ერთობლივი ნაშრომი „ნდობა, უნდობლობა და სკეპტიციზმი: სამოქალაქო და პოლიტიკური ინსტიტუტების ევოლუცია პოსტ-კომუნისტურ საზოგადოებებში“ (Trust, Distrust and skepticism: Popular Evolutions of Civil and Political Institutions in Post-Communist Societies), ნაშრომში შესწავლილია ცხრა პოსტ-კომუნისტური ევროპული სახელმწიფო, თუ რომელ ინსტიტუტებს ენდობიან იქ ყველაზე მეტად, მათ შორის პოლიციაც და აღწერილია ნდობისა და უნდობლობის მიზეზები, თუ რატომ აქვთ სკეპტიკური დამოკიდებულება მოაქალაქეებს ინსტიტუტების მიმართ.

პოლიციის არსის შესასწავლად მნიშვნელოვანია გავიგოთ მისი მნიშვნელობა, თუ როგორ განიმარტება ის, ამისთვის გამოყენებულია ოქსფორდის ონლაინ ლექსიკონი. აგრეთვე, პოლიციის წარმოშობის მისი მნიშვნელობის და როგორც ინსტიტუტის გააზრებაში დიდი როლი ითამაშა Police: History - Encyclopedia.com -მა, სადაც არის პოლიციის წარმოშობის ისტორია აღწერილი. ამ კუთხით მნიშვნელოვანია ჯიმ დელუნგის ნაშრომი „ არის თუ არა თანამედროვე პოლიციის კულტურა ამერიკული პოლიციის ისტორიის შედეგი? (Is the Contemporary Police Culture a Result of the History of American Policing).

პოლიციის არსის გაგებაში მნიშვნელოვანია ლევან იზორიას და მარინა ლებანიძის ნაშრომი „საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია“, სადაც სიღრმისეულად არის ნაჩვენები განსხვავებები ტრადიციულ, მოძველებელ, ბიუროკრატიული ტიპის პოლიციასა და საზოგადოებაზე ორიენტირებულ პოლიციას შორის. პოლიციის როლი საზოგადოებრივ ჩართულობაში, რომ პოლიციელი ყოველთვის უნდა იყოს მოსახლეობასთან, რადგან ის არის თავად საზოგადოების ნაწილი. ნაშრომში დეტალურად არის ასახული საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიციის არსი, მისი მიზანი და მისი საქმეობრივ არეალები. 2003 წლის შემდგომ ქართულ პოლიციაში გატერებული რეფორმების გააზრებაში, პოლიციის და დემოკრატიის ურთიერქმედების გაგებაში მნიშვნელოვანია მიხეილ სადადიშვილის სამაგისტრო ნაშრომი „პოლიციის რეფორმები და დემოკრატიის მშენებლობა საქართველოში“.

ნაშრომში გამოყენებულია საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველო და ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრის ანგარიში, სადაც ასახულია 2015 წლის ზაფხულის შემდგომ გატარებული რეფორმების ანალიზი, როდესაც შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამოეყო სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური. ანგარიშში შეფასებული არის საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის ხარისხი, სამინისტროს მიერ სტატისტიკის წარმოების, მონაცემთა ბაზების შედგენის მეთოდები და ფორმები, ასევე სამინისტროში მოქმედი საკადრო პოლიტიკა. ანგარიში გვეხმარება ზუსტად დავადგინოთ შინაგან

საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობა და რა პრაბლემები არსებობს უწყებაში ამ მიმართულებით.

სტატისტიკური მონაცემების დამუშავებაში გამოყენებული არის ეროვნულ დემოკრატიული ინსტიტუტის (NDI) [www.ndi.org / georgia-polls](http://www.ndi.org/georgia-polls) კვლევები, მათი ანალიზი და ანგარიშები. აგრეთვე, თუ როგორ აფასებდნენ მოქალაქეები ინსტიტუტების მუშაობას. გამოყენებულია საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტის (IRI) [www.iri.org / country / georgia](http://www.iri.org/country/georgia) ყოველწლიური კვლევები, სადაც ნათლად ჩანს მოქალაქეთა პროცენტული შეფასება პოლიციის მიმართ და მისი ადგილი სხვა ინსტიტუტებს შორის. აღსანიშნავია კავკასიის ბარომეტრი caucasusbarometer.org , სადაც არის კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრის (CRRC) მონაცემთა ონლაინ ანალიზი და წლების მიხედვით არის შესაძლებელი მონაცემთა ბაზის არჩევა და მოქალაქეთა ნდობის სტატისტიკის ნახვა. რეგისტრირებული და გამოძიებული დანაშაულის სტატისტიკის სანახავად გამოყენებულია [police.ge / useful-information / statistics](http://police.ge/useful-information/statistics).

თავი I

ნდობა და პოლიცია

1.1 ნდობის ცნება

ნდობა განიხილება ორი სახის. პირველი გულისხმობს სოციალურ ნდობას - ადამიანთა შორის თანამშრომლობას და ის არის სოციალური კაპიტალთან ასოცირებული. ხოლო, მეორე - ჩვენი კვლევის საგანი არის პოლიტიკური ნდობა, რაც გააჩნიათ მოქალაქეებს პოლიტიკური ლიდერების, ინსტიტუტების თუ სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებების მიმართ. პოლიტიკური ნდობა, არის გარე ან ობიექტური პირობების გამოხატულება. ეს არ არის „ნდობით აღჭურვილი პიროვნების“ ძირითადი თვისება, არამედ ეს არის პოლიტიკური სამყაროს შეფასება. დაბალი ნდობა ცხადყოფს, რომ პოლიტიკურ სისტემაში პოლიტიკოსები ან ინსტიტუტები, ან ორივე, ცუდად ფუნქციონირებს².

ნდობა, როგორც ტერმინი, აკადემიურ ლიტერატურაში თავისი მნიშვნელობით არის ძალიან აბსტრაქტული და ბუნდოვანი ცნება. მაგრამ ჩამოყალიბდა მის მიმართ მეცნიერული მიდგომები, თეორიული ჩარჩოები და ამით შემუშავდა მისი კონცეპტუალური განვითარება. შესაძლებელია ნდობის მიმართ გამოვიყენოთ შემდეგი სახის ტიპოლოგია და მოხდეს მისი იდენტიფიცირება: ნდობა, როგორც თანდაყოლილი ან მემკვიდრეობითი (კულტურული) ნიშანი, რომელიც ჩამოყალიბდა ადრეული სოციალიზაციის წინააღმდეგ და ის არის რაციონალური პასუხი რომ შეეცნოთ ნორმატიული წესების კომპლექტი.³ აგრეთვე, ნდობის, როგორც ტერმინის გამოყენება შესაძლოა აღნიშნავდეს სოლიდარობას, საიმედოობას და რწმენას, მაგრამ პიროვნული ნდობა შესაძლოა ჩამოყალიბდეს ცალკე ტერმინად და ამ ტიპის ნდობა ხშირად აღინიშნება, როგორც სოციალური ნდობა, პოლიტიკური ნდობა, ინსტიტუციონალური

² Newton, K. (2001), *Trust, Social Capital, Civil Society, and Democracy*, International Political Science Review (2001), Vol 22, No. 2, 201–214 p. 205

³ Gaidytė, T. (2013). *Trust in mature and postcommunist*. sociopedia.isa , 2. VU University Amsterdam, The Netherlands . p.2

ნდობა და სისტემის მიმართ ნდობა.⁴ ასევე, ნდობა შეიძლება იყოს გამოწვეული ახლო ნაცნობობით ან მჭიდრო სოციალური სიახლოვით. როგორც ნდობაც გაგაჩნია ოჯახის წევრის მიმართ, შესაძლოა იგივენაირად ენდობოდე ხელისუფალს ან რაიმე საყვარელ სიმბოლოს. ნდობის არსი, როგორც გრძნობის, არის კეთილსინდისიერების მოლოდინი იმისგან ვისაც ენდობი⁵

ნდობა არის განწყობა იმის მიმართ, რაც ჩანს, რასაც ვხედავთ, ემოციები მის მიმართ, შემდეგ ამის თვითაღქმა და იდეალებისა და ღირებულებების გატარება სოციალურ ურთიერთობებში. ეს არის ერთ ადამიანში მრავალი ინტერპრეტაციის გატარება. ეს მიდგომა ნდობას უყურებს, როგორც თითოეული ადამიანის გარადაუალ ბუნებრივ თვისებას, რომელიც გამომდინარეობს საზოგადოებაში სხვა ადამიანების მიმართ ურთიერთქმედებით და ურთიერთდამოკიდებულებით. საზოგადოებაში ჩვენ თვითონ ვქმნით საკუთარ თავს და ადამიანებთან კომუნიკაცია და ურთიერთქმედება ნდობის უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა. ანუ ჩვენ ვერ გადავრჩებით და თავს ვერ დავიმკვიდრებთ საზოგადოებაში მინიმალური ნდობის არსებობის გარეშე. როგორც ცნობილი გერმანელი სოციოლოგი გეორგ ზიმმელი ამბობს, ნდობა ხელს უწყობს ქცევებს და ქმედებებს, რადგან ის ორგანიზებას უკეთებს ჩვენს ჩვევებს და კულტურულ ნორმებს, რასაც შევეჩვიეთ.⁶ ზიმმელის იდეების საფუძველზე ნდობასთან დაკავშირებით ჩამოყალიბდა თეორიული და კონცეპტუალური მიდგომები და მეცნიერებმა დაიწყეს ამ საკითხზე მუშაობა, ხოლო საბოლოოდ მან ჰპოვა განვითარება. ზიმმელის მიდგომასთან დაკავშირებით ჩამოყალიბდა მიდგომა, რომელიც შედგება სამი ელემენტისგან: პირველი - მოლოდინი, სახლემწიფოებრიობა არის ნდობის შედეგად მიღწეული და მის მიმართ თუ არის ნდობა ის არის სასურველი, ხოლო თუ არ არის ნდობა-არასასურველია. მეორე - იდეების ინტერპრეტაცია, რომ სამყარო ეფუძნება

⁴Bakonyi, E (2011) . *Trust Towards Democratic Institutions in Central and Eastern Europe after the Regime Change in 1989-1990 – with a Special Focus on Hungary*. Institute of Sociology and Social Policy, Corvinus University Budapest, p.20

⁵ Dunn, John (2008), *Trust and Political Agency*, Trust: Making and Breaking Cooperative Relations, From the Collections in The Bodleian Library University of Oxford. p.74

⁶Gaidytė, T. (2013). *Trust in mature and postcommunist*. sociopedia.isa , 2. VU University Amsterdam, The Netherlands . p. 3

ადამიანთა შორის ნდობას. მესამე - ინტერპრეტაციიდან მოლოდინის რეჟიმში გადასვლა (ფსიქოლოგიური ნახტომი).⁷

არის შემდეგი სახის მიდგომა, რომ ნდობა უფრო არის რაციონალური არჩევანი და ეს რაციონალურობა მოტივირებული არის მაქსიმალური სარგებლით. ნდობის გაწევა არის იგივე მომავლისთვის განკუთვნილი ფსონი სხვების გაურკვეველი ქმედების და ის ყოველთვის ასოცირდება რისკთან. თუ ნდობას განვსაზღვრავთ როგორც ფსონს, ჩვენ ვილაცისგან ველოდებით კონკრეტულ შედეგს, რომლის წინასწარ პროგნოზირება არ შეგვიძლია და ამ დროს ნდობა არ არის არსდროს პირველი ქმედება ინდივიდისგან, ის არის საპასუხო ნახიჯი. რაციონალური მიდგომის დროს ვაპირებთ გარისკვას, აქედან გამომდინარე პირი უნდა იყოს საიმედო, ამ შემთხვევაში ნდობის გაწევა გაირისკება. ფსონის დადება არის ორმხრივი სარგებლის მოლოდინი. ეს სიტუაცია ჰგავს თამაშების თეორიას, კონკრეტულად, პატიმრის დილემას. ერთი აქტორი გამოიწვევს მეორეს და ეცდება მოიპოვოს მისი ნდობა, რადგან ეს უკანსაკნელი დაინტერესდეს შემდგომ თანამშრომლობაზე და საბოლოოდ ორივესათვის სასურველი შედეგით დამთავრდეს. როგორც პატნემი ამბობს ეს არის: „მოკლევადიანი ალტრუიზმის საფუძველზე გრძელვადიანი ანგარება“.⁸ ამ მიდგომით ნდობა არის პრობლემური, რადგან ზუსტად არ ვიცით, როგორ შეიძლება სხვა ადამიანმა იმოქმედოს, ან არ გვაქვს სრული გარანტიები მათი მოტივების შესახებ, ვისაც ვენდობით. გადაწყვეტილების მიღება სხვაზე დაყრდნობით ყოველთვის საფრთხეს წარმოადგენს, რადგან მან შესაძლოა ეს გამოიყენოს თავისი უპირატესობისათვის. როგორც რაციონალური არჩევანის თეორიტიკოსები ამბობენ ამ შემთხვევაში ცდუნების დეფექტი ხალხს ხელს უშლის თანამშრომლობაში. ნდობა აჩვენებს ჩვენს საიმედოობას, ხოლო უნდობლობა განპირობებულია შიშით.⁹

⁷ Möllering, G. (2001), *The Nature of Trust: From Georg Simmel to a Theory of Expectation, Ineterpretation and Suspenson*, Sociology Vol. 35. No.2. pp. 403-420. Printed in the United Kingdom. p. 418

⁸ Gaidytė, T. (2013). *Trust in mature and postcommunist*. sociopedia.isa , 2. VU University Amsterdam, The Netherlands . p. 4

⁹ Damico A. J. , Conway M.M., Damico S.S., (2000) *Patterns of Political Trust and Mistrust: Three Moments in the Lives of Democratic Citizens* . The University of Chicago Press is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to Polity. p.4

სხვადასხვა ავტორები ნდობას პოლიტიკური ინსტიტუტების მიმართ განიხილავენ ორ ეტაპად, როდესაც ინსტიტუტები იქმნება საზოგადოების წიაღში, ანუ ქვემოდან ზემოთ და საზოგადოებისთვის მნიშვნელობა არა აქვს თუ რომელი პარტია იქნება ხელისუფლებაში, ინსტიტუტი არის არაპოლიტიკური და მის მიმართ არსებობს მოქალაქეების მხრიდან კონტროლი. ხოლო მეორეა, როდესაც მშენებლობა ინსტიტუტების იწყება ზემოდან ქვემოთ, სახელმწიფო რეფორმის მიხედვით და ამ პროცესში მოქალაქეებს დიდი წვლილი არ მიუძღვით. პოსტკომუნისტურ საზოგადოებაში ახალი ინსტიტუტების მიმართ ნდობა არის დაბალი. ეს გამოწვეულია მისი ავტორიტარული წარსულიდან გამომდინარე. კულტურული თეორიის მიხედვით, ასეთი გამოცდილება ქვეყანაში არის ინსტიტუტების მიმართ ნდობის დაბალი მაჩვენებელი¹⁰. მოქალაქეთა მხრიდან ნდობა შესაძლოა იყოს პოლიტიკური სისტემის და მისი ორგანიზაციების ან ცალკეული თანამდებობის პირების მიმართ. პირველი მათგანი პოლიტიკური ინსტიტუტების მიმართ ნდობა, მაგალითად პოლიცია, ეს არის ნდობის მაკრო დონე, რაც გულისხმობს ორგანიზაციულ ნდობას. ხოლო, მეორე არის ნდობა მიკრო დონეზე, როდესაც ნდობის ობიექტები არიან პოლიტიკური ლიდერები და ეს მოიცავს ინდივიდუალურ ნდობას. ამ შემთხვევაში შესაძლოა საერთოდ არ ენდობოდეს სისტემას მოქალაქე, მაგრამ ცალკეული პოლიტიკოსის მიმართ გაუჩნდეს ნდობის განცდა.¹¹

ბერგერმა შემოგვთავაზა ინსტიტუტების შემდეგნაირი განვითარება, როდესაც ერთ-ერთი ტიპის ინსტიტუციური განვითარების სტრუქტურა გულისხმობს ევოლუციას მისი განვითარების დაბლიდან მაღლა. მის ქცევა შეგვიძლია განვიხილოთ რეკურენტულად, შებრუნებითი ხასიათის მქონედ, როდესაც ინსტიტუტი წარმოადგენს მტკიცე ერთობას, როგორც ერთ მტკიცე ნივთიერებას. მისი საქმიანობა იხვეწება დღითიდღე და შედეგი არის მიღწევადი ყოველდღიური რუტინით განმსჭვალული, რისი მთავარი მოტივაცია არის ვალდებულები და ღირებულებები. ეტაპობრივად ხდება

¹⁰ Mishler, W. (2001). *What are the origins of political trust?* Testing Institutional and. Comparative Political Studies,. p. 41

¹¹ Blind, P. K. (2006). *Building Trust in Government in the Twenty-First Century*. Review of Literature and Emerging Issues , 7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government 26-29 June 2007, Vienna, Austria . p.4

სტრუქტურებში და დაწესებულებებში ძველის ახლით ჩანაცვლება. თავის მხრივ, ინსტიტუტები იმეორებს და თავის დაღს ალბეჭდავს ქცევებზე. ამ პროცესებში ინდივიდუალური აგენტების ქცევა აგრერირდება განმორებით და აკუმულატიურ პროცესებში, ამიტომაც მათი ქცევა ქმნიან ახალ ნიმუშებს. აქედან გამომდინარე მათი არსებობის გარეშე შეუძლებელია სტრუქტურის ჩამოყალიბება და ის დროდადრო ითვისებს ახალ ქცევებს¹².

1.2 პოლიციის არსი

ოქსფორდის განმარტებითი ლექსიკონის მიხედვით პოლიცია არის სახელმწიფოს სამოქალაქო ძალა, რომელიც პასუხისმგებელია თავიდან აიცილოს და გამოავლინოს დანაშაული და შეინარჩუნოს საზოგადოებრივი წესრიგი.¹³ ცივილიზაციის ისტორიის მანძილზე საზოგადოებამ მისი წევრების და საკუთრების დაცვა მოითხოვა. ადრეულ ცივილიზაციებში დაცვას უზრუნველყოფდნენ ოჯახის წევრები. რიჩარდ ლუნდმანი ვარაუდობს, რომ პოლიციამ გაირა განვითარების სამი ეტაპი. პირველ ეტაპზე, საქმე გვაქვს არაფორმალურ დაცვასთან, როდესაც საზოგადოების ყველა წევრი თანაბრად იტოვებს წესრიგის დაცვის პასუხისმგებლობას. მეორე ეტაპზე საქმე გვაქვს გარდამავალ პოლიციასთან, როდესაც საზოგადოების კონკრეტულ წევრებს არაოფიციალურად ენიჭებათ პოლიციური ფუნქციები. მესამე ეტაპი უკვე არსებული თანამედროვე პოლიცია.¹⁴ გაერთიანებული სამეფოს შინაგან საქმეთა მინისტრი (Home Secretary) 1828-1830 წლებში იყო სერ რობერტ პილი (შემდეგ 1834-1835, 1841-1846 წლებში პრემიერ-მინისტრი, ტორების პარტიიდან). ის ითვლება თამანდროვე პოლიციის შექმნელად. ის არის 1829 წლის მუნიციპალური პოლიციის აქტის ავტორი, რომლის საფუძველზეც შეიქმნა ლონდონის მინუციპალური პოლიცია. პილისეული პოლიციის ცხრა პრინციპი საფუძველად უდევს ყველა თანამედროვე დასავლურ სამართლადამცავ სისტემას:

1. პოლიციის ძირითადი მისია არის დანაშაულის და უწესრიგობის აღკვეთა.

¹² Neuman, M. (2012). *The Image of the Institution*. Journal of the American Planning Association, p.140

¹³ English Oxford Living Dictionaries. ვებგვერდი: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/police> (მოძიებულია: 02.07.2017)

¹⁴ Police: History. Encyclopedia.com. ვებგვერდი: <http://www.encyclopedia.com/law/legal-and-political-magazines/police-history> (მოძიებულია: 02.07.2017)

2. პოლიციის უნარი შეასრულოს თავისი მოვალეობა დამოკიდებულია მისი ქმედებების საჯარო მოწონებაზე.
3. პოლიციამ უნდა უზრუნველყოს საზოგადოების მზადყოფნა კანონის ნებაყოფლობით დაცვაში, რათა ჰქონდეს საზოგადოების პატივისცემა
4. საზოგადოების თანამშრომლობის ხარისხი პროპორციულია ძალის გამოყენებასთან.
5. პოლიცია პასუხისმგებელი და დამცველია საზოგადოების კეთილდღეობის, მაგრამ არა შემსურელებელი მათი დაკვეთის, არამედ თანმივდევრულად და მიუკერძოებლად აღასრულებს კანონით მინიჭებულ უფლებამოსილებას.
6. პოლიცია მხოლოდ მაშინ იყენებს ძალას, როდესაც რჩევა და გაფრთხილება არ არის საკმარისი წესრიგის აღსადგენად და კანონის დასაცავად.
7. პოლიციამ ნებისმიერ დროს უნდა შეინარჩუნოს ურთიერთობა საზოგადოებასთან, რადგან ეს კავშირი იქცევა ისტორიულ ტრადიციად, როდესაც საზოგადოება თავად პოლიციაა და პოლიცია კი- საზოგადოება. პოლიციელები არიან საზოგადოების წევრები, რომლებიც სრულფასოვან ყურადღებას უთმობენ სამსახურებრივ მოვალეობას, რაც შედის მოქალაქეთა კეთილდღეობის და არსებობის ინტერესში.
8. პოლიციამ მკაცრად უნდა განახორციელოს მისი მოვალეობები, მაგრამ არასდროს მიითვისოს სასამართლო ხელისუფლების უფლებამოსილებები.
9. პოლიციის ეფექტურობის მაჩვენებელია დანაშაულის და უწყესრიგობის არ არსებობა და არა მისი ქმედებების თვალსაჩინოება.¹⁵

პირველი პოლიციური ორგანიზაცია შეიქმნა ძველ ეგვიპტეში დაახლოებით 3000 წელს ძვ.წ-ით. იმპერია დაყოფილი იყო 42 ადმინისტრაციად და თითოეულში ფარაონმა დანიშნა თანამდებობის პირები, რომლებიც პასუხისმგებელნი იყვნენ სამართალსა და უსაფრთხოებაზე. ეს თანამდებობა დაახლოებით პოლიციის უფროსის მსგავსი იყო. ძველი საბერძნეთის ქალაქ სახელმწიფოებში პოლიციის მოვალეობას ასრულებდნენ მაგისტრატები, მათი მოვალეობა იყო ქალაქის მოვლა-პატრონობა. სამართალდამცავები

¹⁵ DeLung J (2016). Is the Contemporary Police Culture a Result of the History of American Policing. ვებგვერდი:<https://www.linkedin.com/pulse/contemporary-police-culture-result-history-american-jim-delung-phd> (მოძიებულია: 05.07.2016)

იდგენენ სასამართლოებთან, ციხეებთან და სხვა მსგავსი შეკრების ადგილებში. ძვ.წ-ით 7 წელს იმპერატორმა აუგუსტუსმა შექმნა პოლიციური ტიპის ორგანიზაცია. ქალაქი რომი დაყო 14 ერთეულად და თითოეულში იყვნენ პირები, რომლებიც პასუხისმგებელი იყვნენ ქალაქში ხანძრისგან დაცვაზე და აგრეთვე ადმინისტრაციულ წესრიგზე. ბიზანტიის იმპერიამ ძირითადად შეინარჩუნა რომაული ინსტიტუტები, ხოლო მთავარი პოლიციურ ორგანოს წარმოადგენდა კოიასტორი, რომლის მოვალეობა იყო უცხოელი მოქალაქეების მეთვალყურეობა.¹⁶

ნაშრომში გამოიყოფა პოლიციის ორი ტიპი: ტრადიციული პოლიცია და საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია (სოფ). ტრადიციული პოლიცია მკაცრი ცენტრალიზებულობით გამოირჩევა, რაც გულისხმობს იმას, რომ ძირითადი საქმიანობა ხორციელდება ერთი ან რამდენიმე მსხვილი განყოფილების მიერ, გადაწყვეტილების მიღება მხოლოდ იერარქიის სათავეში მყოფ ხელმძღვანელებს აქვთ. ოპერატიულ დონეზე მყოფი პოლიციის თანამშრომლები გადაწყვეტილების მიღების პროცესს ფაქტობრივად არიან ჩამოშორებულნი. დანაშაულის შემთხვევაში მისი მოქმედება არის რეაქტიული. ის ეყრდნობა სპეციალიზებულ დანაყოფებს, ახდენს მხარეების იზოლირებას და საზოგადოების ჩართულობა ნაკლებია.¹⁷ ორგანიზაცია არის დახურული და რაიმე ინფორმაციის მიღება შეუძლებელია. საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია თავისი ბუნებით არის დეცენტრალიზებული. ოპერატიულ, ძირითად საქმიანობას ახორციელებენ პოლიციის განყოფილებები. ადგილზე მომუშავე პოლიციის თანამშრომელს აქვს შესაბამისი გადაწყვეტილების თავისუფლად მიღების უფლება. პოლიციის დაწესებულება გამჭვირვალეა, საჯარო ინფორმაცია კი - საზოგადოებისათვის ადვილად ხელმისაწვდომი.¹⁸

საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია ფოკუსირებული არის პრობლემების მოგვარებაზე. ოფიცრები დიდ დროს ატარებენ მოქალაქეებთან და

¹⁶ Ancient policing. *The History of Policing In The West*. ვებგვერდი: <https://www.britannica.com/topic/police/The-history-of-policing-in-the-West> .(მოძიებულია: 05.07.2017)

¹⁷ Traditioanal vs. Community policing Service Models. ვებგვერდი: <https://quizlet.com/68374367/traditional-vs-community-policing-service-models-flash-cards/> (მოძიებულია: 08.07.2017)

¹⁸ იზორია, ლ. და ლებანიძე, მ. (2005) *საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია*. თბილისი. გვ. 3, ვებგვერდი: http://www.alpe.ge/files/publications/file_8sqqr9y3n52gg.pdf (მოძიებულია: 28.06/2017)

ადგილზე ეხმარებიან დანაშაულის და უწყესრიგობის მოგვარებაში. როდესაც პოლიციელებმა კარგად იციან საზოგადოების პრობლემები მათ შეუძლიათ დაეხმარონ მათ მოგვარებაში.¹⁹ საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიციის საბაზისო ადგილი, სადაც ახორციელებს ის სამსახურს, არის უბანი. პოლიციის სამსახური ყოველთვის შესაბამისობაში უნდა მოდიოდეს უბნის პრობლემატიკასთან. გამოიყოფა ოთხი ფორმა უბანში მომუშავე პოლიციელის სამსახურებრივი ეფექტურობისათვის : 1) ადგილის (უბნის) პროფილის შემუშავება 2) სასარგებლო კონტაქტების და ეფექტური ურთიერთობის დამყარება. 3) ადგილობრივი საზოგადოების მობილიზება დანაშაულის შემცირების ღონისძიებებში მონაწილეობისათვის . 4) ერთობლივი პრობლემების მოგვარების პროაქტიული ღონისძიებების შემუშავება.²⁰

ტრადიციული პოლიციისაგან განსხვავებით, რომელიც მხოლოდ რეაგირებს დანაშაულზე და შემდგომ ატარებს ღონისძიებებს, საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია ყოველდღიურად ურთიერთობს საზოგადოებასთან და ის არამარტო პასუხისმგებელია დანაშაულის გამომიების, არამედ ზრუნავს იმაზე, რომ დანაშაული არ მოხდეს.

ტრადიციული პოლიციისგან განსხვავებით საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია მიზნად არ ისახავს საზოგადოებაში მისი არსებობის გასაიდუმლოებას. მისი თანამშრომლები უბანში არ გადაადგილდებიან ავტომობილებით, არამედ ისინი დადიან ფეხით. ის აჩვენებს საზოგადოებას, რომ არის მისი დამცველი და არ აკონტროლებს მას, რომ ის უბრალოდ არის დამხმარე ადგილობრივი საზოგადოების პრობლემების გადაჭრაში. შესაძლოა პოლიცია დანაშაულის თავიდან აცილების გარდა დაეხმაროს ისეთ სფეროებში ადგილობრივ მოქალაქეებს, როგორცაა სოციალური პრობლემები, განათლება, პარკების მოწყობა და სხვა მსგავსი საჭიროებები.²¹

¹⁹ Community oriented police. ვებგვერდი: <https://www.sandiego.gov/police/about/community> (მოძიებულია: 05.07.2017)

²⁰ იზორია, ლ. და ლებანიძე, მ. (2005) *საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია*. თბილისი. გვ. 3 , http://www.alpe.ge/files/publications/file_8sqqr9y3n52gg.pdf თბილისი. გვ. 32(მოძიებულია: 28.06/2017)

²¹ Marx, Gray T (1995) . *Police and Democracy*. Slightly longer version of an article in The Encyclopedia of Democracy ვებგვერდი: <http://web.mit.edu/gtmarx/www/poldem.html> (მოძიებულია: 09.07.2017)

1.3 საერთაშორისო გამოცდილება

აღსანიშნავია უილიამ მიშლერის და რიჩარდ როუზის კვლევები პოსტ-კომუნისტურ საზოგადოებებში ინსტიტუტების მიმართ ნდობის შესახებ, რომელიც მოიცავს ცხრა სახელმწიფოს: 1) ბულგარეთი - 2.9; 2) ჩეხეთი - 3.9; 3) სლოვაკეთი - 3.7; 4) უნგრეთი - 4.2; 5) პოლონეთი - 4.1; 6) რუმინეთი - 3.8 ; 7) სლოვენია - 4.0 ; 8) ბელარუსი - 3.2; 9) უკრაინა - 2.8. ამ კვლევაში არის შვიდ წერტილიანი სკალა და მაქსიმუმია შვიდი. გამოყენებული არის ახალი დემოკრატიების ბარომეტრის (New Democracies Barometer) 1994 წლის მონაცემები.²² ამ კვლევით ჩანს, რომ ყველაზე მაღალი ნდობის მაჩვენებელი არის უნგრეთში და ყველაზე დაბალი უკრაინაში. იგივე მეთოდოლოგიით 2001 წელს ჩატარა კვლევა ახლამა ევრობარომეტრმა (New Europe Barometer) უკვე 10 სახელმწიფოში : 1) ჩეხეთი - 4.1; 2) სლოვაკეთი - 3.2; 3) უნგრეთი - 3.7; 4) პოლონეთი - 3.9; 5) სლოვენია - 3.8; 6) ბულგარეთი - 3.6; 7) რუმინეთი - 3.3 ; 8) ესტონეთი - 3.3 ; 9) ლატვია- 3.5; 10) ლიტვა - 3.5 . ამ კვლევაში მაღალი მაჩვენებელი აქვს ჩეხეთს, ხოლო ყველაზე დაბალი რუმინეთს და ესტონეთს. ხოლო, ზოგადად, პოლიცია არის მესამე ადგილზე, ნდობის კუთხით, პარტიებისა და სასამართლოს შემდეგ.²³

ევროპის სახელმწიფოებს შორის ფინეთი გამოირჩევა პოლიციის მიმართ ყველაზე მაღალი ნდობის მაჩვენებლით - 94%, შემდეგ კი დანია - 91%. ისეთი დიდი სახელმწიფოები როგორცაა: საფრანგეთი - 81 %; გაერთიანებული სამეფო - 79 %; გერმანია - 79 %; იტალია - 65 %; პოლონეთი - 50%; ესპანეთი - 68 %; ნიდერლანდები - 79 %; ბელგია - 77 %. რაც შეეხება ყოფილ საბჭოთა კავშირის წევრ სახელმწიფოებს:

²² Mishler, W and Richard, R (1997). *Trust, Distrust and Skepticism: Popular Evaluations of civil and Political Institutions in Post-Comunist Societies*. The Journal of Politics, Vol. 59, No. 2 pp. 418-451(წყარო: JSTOR, downloaded 22 May 2017 11:06:17)

²³ Linde, J and Ekman J (2005) . *Public Support for Political Institutions in the New EU Member States* . Paper to be presented at the ECPR Joint Sessions, Workshop 9: The Performance of Democracy in Central Eastern Europe, Granada 14–19 April, 2005 . pp.5 ვებგვერდი: <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/3a0c86f6-d665-4df9-b7a7-650f8299c607.pdf>

ესტონეთი - 80 % ; ლატვია - 60 % ; ლიტვა - 69 % ; უკრაინა - 44 % ; ბელარუსია - 24.6%;

²⁴ მოლდოვა - 30 % .²⁵

1.4 ქართული გამოცდილება

პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში პოლიციის წარსული უკავშირდება მის, როგორც რეპრესიული ორგანიზაციის როლს, რომლის მთავარ ფუნქციასაც წარმოადგენდა არადემოკრატიული რეჟიმის დაცვა.²⁶ სწორედ, ასეთი გამოცდილების მქონე სახელმწიფოსათვის მნიშვნელოვანია, თუ როგორი ნდობა გააჩნიათ მოქალაქეებს პოლიციისადმი, რათა წარსული გამოცდილება იქნას დაძლეული და პოლიცია იყოს ხალხის სამსახურში. საქართველოში პოლიციელები, განსაკუთრებით, საგზაო ინსპექტორები, ყველა გამოკითხვის მიხედვით, ყველაზე კორუმპირებულ საჯარო მოხელეებად სახელდებოდნენ. 2000 წელს GORBI-ის მიერ ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ მძღოლებს ათი კონტაქტიდან შვიდ შემთხვევაში ქრთამის გადახდას სთხოვდნენ. კომპანიების განცხადებით კი, საგზაო პოლიცია ასიდან ოცდათერთმეტ შემთხვევაში სძალავდა ქრთამს, ამის შესაძლებლობა თუ ჰქონდა. იგივე კვლევის თანახმად საჯარო მოხელეები, კომპანიები და ოჯახები საგზაო პოლიციელებს ასახელებდნენ ყველაზე ნაკლები პატიოსნებისა და სინდისიერების მქონე საჯარო მოხელედ.²⁷ მსგავსი ვითარების გამო მოქალაქეებში პოლიციის მიმართ ნდობა საერთოდ არ არსებობდა.

საქართველოს პოლიცია არის სამინისტროს სისტემაში შემავალი, აღმასრულებელი ხელისუფლების განმახორციელებელი სამართალდამცავი დაწესებულებების სისტემა, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების

²⁴ *Public's Trust in the Police in Europe*. Eurobarometer: European Commission's Standard Eurobarometer, Spring 2016, Page T36. ვებგვერდი:

https://www.reddit.com/r/europe/comments/4wb283/infographic_publics_trust_in_the_police_in_europe/ (მოძიებულია: 05.07.2017)

²⁵ The citizens of moldova don't trust the Poice . 2016 . <https://en.crimemoldova.com/news/politics/the-citizens-of-moldova-don-t-trust-the-police/> (მოძიებულია: 05.07.2017)

²⁶ იზორია, ლ. და ლებანიძე, მ. (2005) *საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიცია*. თბილისი. გვ. 3 , http://www.alpe.ge/files/publications/file_8sqqr9y3n52gg.pdf (მოძიებულია: 28.06/2017)

²⁷ კორუფციასთან ბრძოლა საჯარო სამსახურებში. საქართველოში გატარებული რეფორმების ქრონიკა. ვებგვერდი: http://siteresources.worldbank.org/INTGEORGIA/Resources/Georgia_Book_Georgian.pdf (მოძიებულია:28.05.2017)

ფარგლებში ახორციელებს პრევენციულ და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებებს საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის დასაცავად.²⁸ საქართველოში პოლიციის საქმიანობა ემყარება შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

- 1) **ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და პატივისცემის პრინციპი** - 1. პოლიციის საქმიანობის განხორციელების ფორმები, მეთოდები და საშუალებები არ უნდა ხელყოფდეს ადამიანის პატივსა და ღირსებას, არ უნდა არღვევდეს ადამიანის სიცოცხლის, ფიზიკური ხელშეუხებლობისა და საკუთრების უფლებებს და სხვა ძირითად უფლებებსა და თავისუფლებებს, გაუმართლებელ ზიანს არ უნდა აყენებდეს გარემოს. 2. საპოლიციო ღონისძიების განხორციელებისას დაუშვებელია წამება, არაადამიანური და დამამცირებელი მოპყრობა.
- 2) **კანონიერების პრინციპი** - 1. პოლიციელის მიერ განხორციელებული საპოლიციო ღონისძიება უნდა გამომდინარეობდეს კანონის უზენაესობისა და კანონისმიერი დათქმის პრინციპებიდან. 2. კანონის უზენაესობის პრინციპის თანახმად, პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები უნდა შეესაბამებოდეს კანონის მოთხოვნებს. 3. კანონისმიერი დათქმის პრინციპის თანახმად, საპოლიციო ღონისძიების განხორციელება, რომელიც იწვევს საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების შეზღუდვას, დასაშვებია მხოლოდ კანონის საფუძველზე.
- 3) **დისკრიმინაციის დაუშვებლობის პრინციპი** - პოლიცია ვალდებულია პატივი სცეს და დაიცვას ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები, განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, ასაკისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა და სხვა მახასიათებლებისა.
- 4) **თანაზომიერების პრინციპი** - 1. საპოლიციო ღონისძიება უნდა ემსახურებოდეს ლეგიტიმური მიზნის მიღწევას. შერჩეული საპოლიციო ღონისძიება უნდა იყოს

²⁸ საქართველოს კანონი პოლიციის შესახებ 28/10/2013
http://police.ge/files/sajaro_informacia/policiis%20shesaxeb.pdf (მოძიებულია: 28.05.2013)

გამოსადეგი, აუცილებელი და პროპორციული. 2. პოლიციელის მიერ შერჩეული საპოლიციო ღონისძიება არის გამოსადეგი, თუ ის შესაძლებელს ხდის ლეგიტიმური მიზნის მიღწევას. 3. პოლიციელის მიერ შერჩეული გამოსადეგი საპოლიციო ღონისძიება არის აუცილებელი, თუ ვერ იქნება გამოყენებული სხვა საშუალება, რომელიც ლეგიტიმური მიზნის მიღწევას უფრო ნაკლებ ზიანს მიაყენებდა როგორც ღონისძიების ადრესატს, ისე სხვა პირს. 4. პოლიციელის მიერ განხორციელებული აუცილებელი საპოლიციო ღონისძიება არის პროპორციული, თუ კანონით დაცული სამართლებრივი სიკეთისათვის მიყენებული ზიანი არ აღემატება იმ სიკეთეს, რომლის დასაცავადაც ის განხორციელდა. 5. პოლიციის სამართლებრივი ქმედება უნდა შეწყდეს, თუ ამ ქმედების მიზანი მიღწეულია ან აშკარაა, რომ მიზნის მიღწევა შეუძლებელია.

5) **დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელების პრინციპი** - 1. პოლიცია თავისი ფუნქციების შესასრულებლად მოქმედებს დისკრეციული უფლებამოსილების საფუძველზე, კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებსა და ფარგლებში. 2. პოლიციელი უფლებამოსილია გადაწყვიტოს, განახორციელოს თუ არა საპოლიციო ღონისძიება. 3. პოლიციელს მინიჭებული აქვს თავისუფლება, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული რამდენიმე საპოლიციო ღონისძიებიდან შეარჩიოს ყველაზე მისაღები, თანაზომიერების პრინციპის შესაბამისად. 4. საფრთხის აღკვეთისათვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული რამდენიმე საპოლიციო ღონისძიების არსებობისას საკმარისია ერთ-ერთის გამოყენება.

6) **პოლიტიკური ნეიტრალობის პრინციპი** - პოლიციელი საკუთარ უფლებამოსილებას ახორციელებს უპარტიოების პრინციპის დაცვით. პოლიციელს უფლება არა აქვს, თავისი სამსახურებრივი მდგომარეობა გამოიყენოს რომელიმე პოლიტიკური სუბიექტის პარტიული ინტერესებისათვის.

7) **პოლიციის საქმიანობის გამჭვირვალობის პრინციპი** - 1. პოლიცია ვალდებულია თავისი საქმიანობის შესახებ საჯარო ინფორმაცია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიაწოდოს სახელმწიფო ორგანოებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და დაინტერესებულ პირებს. 2. პოლიცია

ვალდებულია საზოგადოებასა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს სწრაფად მიაწოდოს ობიექტური ინფორმაცია თავისი საქმიანობის შესახებ, იმგვარად, რომ არ გაახმაუროს სახელმწიფო, პროფესიული, კომერციული საიდუმლოების შემცველი ინფორმაცია, პერსონალური მონაცემები და გამოძიების მასალები, გარდა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. 3. პოლიციამ პერსონალური მონაცემები უნდა დაამუშაოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, თუ ამ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.²⁹

პოლიციის საქმიანობის გამჭვირვალობისათვის აუცილებელია მას ჰქონდეს მჭიდრო კავშირი საზოგადოებასთან, რაც მნიშვნელოვანი არის მოქალაქეთა ნდობის ჩამოსაყალიბებლად. საქართველოს პოლიციის ეთიკის კოდექსში აღწერილი არის პოლიციის საზოგადოებასთან ურთიერთობის შემდეგი სახის პუნქტები:

- 1) პოლიციელის საქმიანობა მოიცავს არა მხოლოდ დანაშაულის პრევენციასა და გახსნას, არამედ საზოგადოებისთვის დახმარების აღმოჩენასაც, მათ შორის, არასამუშაო საათებშიც.
- 2) პოლიციელი საქმიანობის განხორციელებისას და საზოგადოების წევრებთან ურთიერთობისას ითვალისწინებს მათ განსხვავებულ ტრადიციებს, ადათებსა და ცხოვრების წესის თავისებურებებს.
- 3) პოლიციელი, მისი თანამდებობის ან წოდების მიუხედავად ვალდებულია, საზოგადოების წევრებთან ურთიერთობაში იყოს ტაქტიანი, თავაზიანი და კეთილგანწყობილი. მოქალაქისადმი წაყენებული მოთხოვნები თუ შენიშვნები გამოთქვას მშვიდი, ზრდილობიანი და დამაჯერებელი ფორმით. პოლიციელმა უნდა მისცეს მოქალაქეს საშუალება გამოთქვას საკუთარი მოსაზრება. პოლიციელისგან დაუშვებელია ქედმაღლური მიმართვა, მუქარა, ირონია, ჟარგონის გამოყენება და ფამილარული ტონით საუბარი. ყველა სიტუაციაში და ნებისმიერ ადამიანთან ურთიერთობისას, როგორც სამუშაო, ასევე არასამუშაო დროს, აუცილებელია ქცევის ეთიკური ნორმების დაცვა.

²⁹ საქართველოს კანონი პოლიციის შესახებ 28/10/2013 ვებგვერდი: http://police.ge/files/sajaro_informacia/policiis%20shesaxeb.pdf

- 4) პოლიციელი უნდა იყოს კორექტული და საზოგადოების წევრების მიმართ არ უნდა გამოიჩინოს უხეშობა, ძალადობა, თავი უნდა შეიკავოს შეურაცხმყოფელი ქცევებისაგან და პროვოკაციის მიუხედავად შეინარჩუნოს ობიექტური დამოკიდებულება. ზემოთ აღნიშნული სტანდარტები პოლიციელმა უნდა დაიცვას მიუხედავად მისი ქცევის ადრესატის სოციალური მდგომარეობისა და ფიზიკური კონდიციისა (ალკოჰოლური თუ ნარკოტიკული თრობა).
- 5) სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას, მოქალაქესთან ურთიერთობის დროს პოლიციელს ეკრძალება: სიგარეტის მოწევა, საღებავი რეზინის ღებვა, მობილურზე საუბარი, მანქანიდან საუბარი, მზის სათვალეების ტარება და მოუწესრიგებელ მდგომარეობაში ყოფნა.
- 6) პოლიციელის მიერ, ობიექტურ გარემოებათა გამო, მოქალაქისთვის ქმედითი დახმარების გაწევის შეუძლებლობის შემთხვევაში, ამ უკანასკნელს უნდა განემარტოს პოლიციელის დაუხმარებლობის მიზეზი.
- 7) პოლიციელი, სხვა უნარებთან ერთად, უნდა ფლობდეს დარწმუნების, მოლაპარაკების, შუამავლობის უნარ-ჩვევებს, რაც აუცილებელია კრიტიკულ სიტუაციებში ძალის გამოყენების შემთხვევების მინიმუმამდე დასაყვანად.³⁰

მთავრობის 2008-2011 წლის ძირითად მონაცემებში და მიმართულებებში შინაგან საქმეთა სამინისტროს საშუალო დონიანი მიმართულებები არის :

- 1) საზოგადოებრივი წესრიგის და სახელმწიფო უსაფრთხოების დაცვა.
- 2) სახელმწიფო საზღვრის უსაფრთხოების დაცვა.
- 3) პროფესიონალი და კვალიფიციური კადრების მომზადება.
- 4) ეროვნული საგანძურისა და დიპლომატიური წარმომადგენლობების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა
- 5) მომსახურეთა სოციალური დაცვა

³⁰ საქართველოს პოლიციის ეთიკის კოდექსი. თბილისი, 2013 . ვებგვერდი : <http://police.ge/files/pdf/policiis%20kodeqsi/Georgian%20Police%20Code%20of%20Ethics%20Georgian%20final.pdf>

6) განსაკუთრებული მნიშვნელობის, სრულიად საიდუმლო და საიდუმლო კორესპოდენციების დანიშნულებისამებრ ოპერატიული მიტანა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

მოსალოდნელი შედეგები:

- 1) სამართალდარღვევების შემცირება, მოაქლაქეთა უფლებებისა და თავისუფლების დაცვის უზრუნველყოფა
- 2) საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების გაუმჯობესება
- 3) სახელმწიფო საზღვრის ხელშეუხებლობის უზრუნველყოფა, ქვეყნის საზღვაო სივრცეში კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა შემცირება
- 4) ნარკოტიკული საშუალებების, იარაღის, ასაფეთქებელი ნივთიერებებისა და მასობრივი განადგურების საშუალებების იმპორტისა და ექსპორტის აღკვეთა
- 5) დიპლომატიური მისიების, რეზიდენციების, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სახელმწიფო ობიექტებისა და ეროვნული საგანძურის დაცვის გაუმჯობესება
- 6) განსაკუთრებული მნიშვნელობის, სრულიად საიდუმლო და საიდუმლო კორესპოდენციების დანიშნულებისამებრ ოპერატიულად და უსაფრთხოდ მიტანა

შედეგების შეფასების ზოგიერთი კრიტერიუმები:

- 1) საზოგადოების წესრიგისა და სახელმწიფო უსაფრთხოების დონე (საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის ფაქტების შემცირება, უსაფრთხოების მაჩვენებლების და ა.შ)
- 2) სახელმწიფო საზღვარზე დაფიქსირებული სამართალდარღვევის შემთხვევათა აღმოჩენის, შემცირებისა და აღმოფხვრის მაჩვენებლები.
- 3) პროფესიონალი და კვალიფიციური კადრების ზრდის ტემპი
- 4) დიპლომატიური მისიების, რეზიდენციების, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სახელმწიფო ობიექტების და ეროვნული საგანძურის დაცვის დონე.

5) დანახარჯები მოსამსახურეთათვის დაწესებულ სოციალურ გარანტიებზე.³¹

საქართველოს მთავრობის 2011-2014 წლების ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების მიხედვით შინაგან საქმეთა სამინისტროს ძირითადი პრიორიტეტებია :

1) საზოგადოებრივი წერიგისა და სახელმწიფო უსაფრთხოების დაცვის ამაღლება

მოსალოდნელი შედეგებია:

- საზოგადოებრივი წესრიგისა და მოქალაქეთა უსაფრთხოების დონის ამაღლება
- სამინისტროს ობიექტებისა და განსაკუთრებულ მნიშვნელოვან პირთა დაცვის გაუმჯობესება.
- საგანგებო სიტუაციების თავიდან აცილება და შედეგების ლიკვიდაცია.
- ავტოსატრანსპორტო შემთხვევების შემცირება
- უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების სადაზვერვო და სხვა კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის დროულად გამოვლენა და თავიდან აცილება.
- სახელმწიფოსათვის მოსალოდნელი საფრთხეების პროგნოზირება და პრევენცია
- სამინისტროს მოსამსახურეთა სოციალური გარანტიების გაუმჯობესება.

2) სახელმწიფო საზღვრის დაცვის უსაფრთხოების გაძლიერება.

მოსალოდნელი შედეგებია:

- სახელმწიფო საზღვრის ხელშეუხებლობის უზრუნველყოფა .
- სახელმწიფო საზღვარზე, სასაზღვრო ზოლში, საზღვაო ზონასა და საზღვაო სივრცეში კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა შემცირება.

³¹ ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები 2008-2011 წლებისათვის. საქართველოს მთავრობა. თბილისი, 2007 . ვებგვერდი: <http://www.parliament.ge/files/budget-off/bdd-2008-2011.pdf> (მოძიებულია: 02.07.2017

- ნაოსნობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ნაოსნობის წესების შესაძლებლობების გაუმჯობესება.
- საზღვაო სივრცეში სამაშველო ოპერაციების განხორციელების შესაძლებლობების გაუმჯობესება.
- ნარკოტიკული საშუალებების, იარაღის, ასაფეთქებელი ნივთიერებებისა და მასობრივი განადგურების საშუალებების იმპორტისა და ექსპორტის პრევენცია, გამოვლენა და აღკვეთა.
- კონტრაბანდული საქონლის იმპორტისა და ექსპორტის მინიმუმადე შემცირება .

3) პროფესიონალი და კვალიფიციური კადრების მომზადების დონის ამაღლება.

მოსალოდნელი შედეგი:

სამართალდამცავი ორგანოების და მანდატურის სამსახურის მაღალკვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება.

4) ეროვნული საგანძურისა და დიპლომატიური წარმომადგენლობის დაცვის უსაფრთხოების დონის ამაღლება.

მოსალოდნელი შედეგი:

დიპლომატიური მისიების, რეზიდენციების, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სახელმწიფო ობიექტების, ეროვნული საგანძურისა და მნიშვნელოვანი ობიექტების უსაფრთხოება.

5) მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვა.

მოსალოდნელი შედეგები:

- სამინისტროს თანამშრომელთა ავადობისა და შრომისუნარობის შემცირება.

- თანამშრომელთა ჯანმრთელობის დაცვის მაღალი ხარისხი.³²

³² ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები 2011-2014 წლებისათვის. საქართველოს მთავრობა. თბილისი, 2010 ვებგვერდი: [file:///C:/Users/AAR/Desktop/Downloads/bdd%2011-14%20mTavrobassaiti%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/AAR/Desktop/Downloads/bdd%2011-14%20mTavrobassaiti%20(1).pdf)

თავი II

საქართველოში გამოძიებული საქმეების და პოლიციის მიმართ ნდობის სტატისტიკა წლების მიხედვით

2.1 გამოძიებული საქმეები 2013 წლამდე

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე შესაძლებელი არის ნახვა თუ რამდენი დანაშაული აღირიცხა და იქნა გამოძიებული 2005 წლიდან 2016 წლამდე.

2005 წელს აღირიცხა 43,266 დანაშაული და გაიხსნა 36,9%, ანუ 15,975. 2006 წლის 12 თვეში, წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით დანაშაულის რაოდენობა გაიზარდა 19,017-ით და გაიხსნა 2,232 დანაშაულით მეტი.³³

2006 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 62,283 დანაშაულის ფაქტი, აქედან გაიხსნა 18,207, რამაც შეადგინა 29,2%.

2007 წელს საქართველოში სულ რეგისტრირებული იყო 54,746 დანაშაული, აქედან 37,9% იქნა გახსნილი, ანუ 20,746.

2008 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 44,644 დანაშაული, აქედან გახსნილია 46,9%, ანუ 20,934.³⁴

2009 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 35,949 დანაშაული, აქედან გახსნილია 49,12%, ანუ 17,6459.

2010 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 34,739 დანაშაული, აქედან გახსნილია 49,22%, ანუ 17,101.

³³ 2006 წლის 12 თვეში რეგისტრირებულ დანაშაულთა სტატისტიკურ მონაცემთა ანალიზი. ვებგვერდი: <http://police.ge/ge/useful-information/statistics/statistics1?page=16> (მოძიებულია: 01/07.2017)

³⁴ რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა 2007 და 2008 წლების თორმეტივე თვე. ვებგვერდი: http://police.ge/files/pdf/statistika%20da%20kvlevebi_new/geo/danashaulis%20statistika/2008-2009_saqart.dan/respfull.jpg (მოძიებულია: 01/07.2017)

2011 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 32,262 დანაშაული, აქედან გახსნილია 44,72%, ანუ 14,435.

2012 წელს სულ რეგისტრირებული იყო 38,741 დანაშაული, აქედან გახსნილია 25,53%, ანუ 9,891.³⁵

წელი	რეგისტრირებული დანაშაული	გახსნილი
2005	43,266	15,975
2006	62,283	18,207
2007	54,746	20,934
2008	44,644	20,934
2009	35,949	17,659
2010	34,739	17,101
2011	32,262	14,435
2012	38,741	9,891

2.2 ნდობის მაჩვენებელი 2013 წალმდე

კავკასიის კვლევითი რესურსცენტრი (CRRC) -ის კვლევის თანახმად 2008 წელს გამოკითხულთა 53% ენდობოდა პოლიციას; 2009 წელს-51%, ხოლო, 2010 წელს კი

³⁵ სადალაშვილი, მ (2014). *პოლიციის რეფორმები და დემოკრატიის მშენებლობა საქართველოში*. სამაგისტრო ნშრომი. გვ. 70

65%.³⁶ 2011 წელს პოლიციის მიმართ ნდობის მაჩვენებელი იყო 67%.³⁷ 2012 წლის მონაცემებით ნდობა იყო 50 %.³⁸

აგრეთვე, საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტის გამოკითხვების თანახმად ყოველ წელიწადს პოლიციის საქმიანობას მოქალაქეები შემდეგნაირად აფასებენ:

2007 წლის 31 აგვისტო-10 სექტემბრის კვლევებით პოლიცია ეკლესიის, არმიის, მედიის შემდეგ არის მეოთხე ადგილზე და გამოკითხულების 65 % დადებითად აფასებს მას.³⁹

2008 წლის 23 სექტემბერ-1 ოქტომბრის კვლევებით პოლიცია უკვე მესამე ადგილზეა ეკლესიის და არმიის შემდგომ და 84 % მის მუშაობას დადებითად აფასებს. ⁴⁰

2009 წლის 21 თებერვალი-3 მარტის კვლევების მიხედვით პოლიცია ეკლესიის და არმიის შემდეგ კვლავ მესამე ადგილზეა და მის მუშაობას გამოკითხულთა 69% აფასებს დადებითად.⁴¹

2010 წლის 4-13 მარტის კვლევების თანახმად პოლიცია 81%-ით მესამე ადგილზეა ეკლესიის და არმიის შემდეგ.⁴² იმავე წელს 27 სექტემბრის-7 ოქტომბრის კვლევების

³⁶ Gzirishvili, T (2015). *Who trusts the police in Georgia?* Caucasus Research Resource Centers. ვებგვერდი: <http://crrc-caucasus.blogspot.com/2015/06/who-trusts-police-in-georgia.html> (მოძიებულია: 02.07.201)

³⁷ კავკასიის ბარომეტრი 2011 საქართველო . TRUPOLI: Trust-Police(%), ვებგვერდი: <http://caucasusbarometer.org/ge/cb2011ge/TRUPOLI/> (მოძიებულია: 06.07.2017)

³⁸ კავკასიის ბარომეტრი 2012 საქართველო. TRUPOLI: Trust-Police(%), ვებგვერდი : <http://caucasusbarometer.org/ge/cb2012ge/TRUPOLI/> (მოძიებულია: 06.07.2017)

³⁹ Georgian National Voter Study August 31 - September 10, 2007 . ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2007%20November%208%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20August%2031-September%2010,%202007.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

⁴⁰ Georgian National Study, September 23 – October 1, 2008 , ვებგვერდი: [http://www.iri.org/sites/default/files/2008%20November%2021%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2023-October%201,%202008\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2008%20November%2021%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2023-October%201,%202008(1).pdf) (მოძიებულია:03.07.2017)

⁴¹ Georgian National Survey, February 21 – March 3, 2009. ვებგვერდი: [http://www.iri.org/sites/default/files/2009%20April%201%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20February%2021-March%203,%202009\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2009%20April%201%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20February%2021-March%203,%202009(1).pdf) (მოძიებულია: 03.07.2017)

⁴² Georgian National Study, March 4 – 13, 2010 . ვებგვერდი: ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2010%20May%203%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20March%204-13,%202010.pdf> (მოძიებულია:03.07.2017)

თანახმად გამოკითხულთა 84% აფასებს დადებითად და კვლავ მესამე ადგილზე იგივე ინსტიტუტების შემდეგ.⁴³

2011 წლის 24 აპრილი-4 მაისის კვლევებით პოლიცია არის მეორე ადგილზე ეკლესიის შემდეგ და მის მუშაობას დადებითად აფასებს გამოკითხულთა 88 %.⁴⁴ იმავე წლის 27 ოქტომბერ-11 ნოემბრის გამოკითხვებით პოლიცია მე-3 ადგილზე გადმოდის და უკვე 87 % აფასებს მის მუშაობას დადებითად, მას ეკლესია და არმია უსწრებს.⁴⁵

2012 წლის 9-12 ნოემბრის საზოგადოებრივი აზრის კვლევებით, რომელიც ჩაატარა საერთაშორისო რესპუბლიკურმა ინსტიტუტმა, შეკითხვა იყო - როგორ აღწერდით თქვენს ნდობას ინსტიტუტების მიმართ?, პოლიცია იყო მესამე ადგილზე ეკლესიის და არმიის შემდეგ და გამოკითხულთა 84 % სასურველად უთითებს ნდობას.⁴⁶ ამავე წელს 26 ივნისი-4 ივლისის ჩატარებული კვლევებით პოლიცია კვლავ მესამე ადგილზე იყო 88% მიიჩნევს მას სანდოდ.⁴⁷

2.3 გამოძიებული საქმეები 2013 წლიდან

საქართველოში 2012 წლის ოქტომბრის არჩევნების შემდეგ განხორციელდა მასშტაბური ამნისტია. 2012 წლის 21 დეკემბერს პარლამენტმა მიიღო ამნისტიის შესახებ

⁴³ Georgian National Survey, September 27 – October 7, 2010 . ვებგვერდი:
<http://www.iri.org/sites/default/files/2010%20December%203%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2027-October%207,%202010.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

⁴⁴ Georgian National Study , April 26 – May 4, 2011, ვებგვერდი:
[http://www.iri.org/sites/default/files/2011%20June%2028%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20April%2026-May%204,%202011\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2011%20June%2028%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20April%2026-May%204,%202011(1).pdf) (მოძიებულია: 03.07.2017)

⁴⁵ Georgian National Study, October 27 – November 11, 2011 . ვებგვერდი:
<http://www.iri.org/sites/default/files/2012%20January%205%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion%20C%20October%2027-November%2011%202011.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

⁴⁶ Georgian National Study, November 9 – 21, 2012. 2013 თებერვალი. ვებგვერდი:
http://www.iri.org/sites/default/files/2013_February_8_Survey_of_Georgian_Public_Opinion_November_9_21_2012.pdf (ნანახია: 30/06/2017. 04:56)

⁴⁷ Georgian National Study, June 26 – July 4, 2012, ვებგვერდი:
<http://www.iri.org/sites/default/files/2012%20August%2020%20Survey%20Georgian%20Public%20Opinion%20C%20June%2026-July%204%202012.pdf> (ნანახია: 30/06/2017. 04:56)

კანონი, რომელიც სხვადასხვა დოზით ყველა პატიმარს შეეხო⁴⁸. ოფიციალური მონაცემებით, ამნისტირებულ პატიმართა გამოშვება სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან 2013 წლის იანვრის ბოლოდან დაიწყო. შსს მინისტრმა ირაკლი ღარიბაშვილმა მედიასთან შეხვედრისას აღნიშნა, რომ ამნისტიის შდეგად სულ 8 ათასამდე პატიმარი განთავისუფლდა⁴⁹. 2013 წლის 19 აგვისტოს პრეზიდენტის ცხრა წლიანი მმართველობის პერიოდში გატარდა ყველაზე მასშტაბური შეწყალება რომლის მიხედვითაც 18 000 ათასამდე მოქალაქეს პირობითი მსჯავრი და ნასამართლეობა მოეხსნა⁵⁰. ამის შედეგად, საზოგადოებაში არსებობდა მოლოდინი, რომ ქვეყანაში კრიმინოგენური ვითარება გაუარესდებოდა, შესაბამისად ამ პერიოდში განსაკუთრებით გაიზარდა საზოგადოებრივი ინტერესი დანაშაულის სტატისტიკის მიმართ⁵¹.

2013 წლის 10 აპრილს შსს-ს საინფორმაციო - ანალიტიკურმა დეპარტამენტმა რეგისტრირებული დანაშაულის ერთიანი კვარტალური ანგარიში და ახალი მეთოდოლოგია წარადგინა, რომელსაც სამინისტრო იყენებს 2013 წლის იანვრიდან. დანაშაულის სტატისტიკის მეთოდოლოგია თანამედროვე, ევროპული სტანდარტების მიხედვით შემუშავებული მოდელია, რომელსაც მსოფლიოს წამყვანი ევროპული ქვეყნები იყენებენ⁵². ამასთან თვისებრივად თავიდან გადამუშავდა მეთოდოლოგია და გაანგარიშების პრინციპი. რეგისტრირებული დანაშაული - აღსარიცხი ერთეული: დანაშაული/სსკ-ის მუხლი - აღირიცხება დანაშაულთა საერთო რაოდენობა, რომლებზეც დაიწყო გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლების მიხედვით და შევიდა ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში, გამოძიების დაწყებიდან შემდგომი განვითარების მიხედვით. რადგანაც სისხლის სამართლის საქმე გამოძიების დაწყებიდან საქმის საბოლოო დასრულებამდე განიცდის სხვადასხვა პროცესუალურ

⁴⁸ ამნისტიის შესახებ კანონი მიღებულია. ვებგვერდი: <http://www.civil.ge/geo/article.php?id=26372> (28.06.2017 . 17:07)

⁴⁹ ოფიციალური სტატისტიკით დანაშაული გაიზარდა ვებგვერდი: <http://netgazeti.ge/law/20282/> (მოძიებულია: 28/06/2017, 16:06)

⁵⁰ პრეზიდენტის შეწყალების სამართლებრივი ასპექტები ვებგვერდი: ვებგვერდი: <http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna - Prezidentis Sheckalebis Uplebamosileba.pdf> (მოძიებულია: 28/06/2017, 17:17)

⁵¹ 2016 წლის დანაშაულის სტატისტიკა და მისი ხელმისაწვდომობა ვებგვერდი: https://idfi.ge/ge/2016_crime_statistics_and_access_to_information (მოძიებულია: 208/06/2017, 16:10)

⁵² ახალი მეთოდოლოგიის პრეზენტაცია, რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა და კვარტალური ანგარიში. 14/04/2013 . ვებგვერდი: <http://police.ge/ge/akhali-metodologiis-prezentatsia-registrirebuli-danashaulis-statistika-da-kvartaluri-angarishi/104> (ნანახია: 28/06/2017. 18:24)

ცვლილებებს, ამიტომ მეტი თვალსაჩინოებისა და რეალურ მონაცემთა გადმოცემის მიზნით, დეტალურად ხდება სისხლის სამართლის საქმის ყველა სტატუსის აღრიცხვა და პროგრამულ უზრუნველყოფაში გათვალისწინება, რაც აისახება ახალ კონსოლიდირებულ სტატისტიკურ ფორმაში. ნებისმიერი ისეთი საფუძვლით შეწყვეტილი სისხლის სამართლის საქმე, რომელიც დანაშაულს არ გამორიცხავს (პროკურორის დისკრეციული უფლებამოსილება, განრიდება, მედიაცია, ქმედითი მონანიება, ბრალის არარსებობა...), მიმდინარე კონსოლიდირებული სტატისტიკური ანგარიშისათვის უკვე წარმოადგენს სააღრიცხვო ობიექტს. გარემოება, რომელიც წარმოადგენს დათვლის ახალი მეთოდოლოგიის უპირატესობას - როდესაც საქმის გამოძიების პროცესში გამოვლინდება სხვა დანაშაული, რომელზეც არ მოხდება ცალკე გამოძიების დაწყება და არსებულ სისხლის სამართლის საქმეში იქნება გახსნილი (დაიწყება დევნა), ელექტრონული სისტემისთვის უკვე წარმოადგენს სააღრიცხვო ობიექტს შესაბამისი სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული მუხლის მიხედვით და როგორც რეგისტრირებული დანაშაული, ფაქტი, აისახება სტატისტიკურ ფორმაში. ყოველთვიური სტატისტიკა ასახავს კონკრეტული თვის საანგარიშო პერიოდში რეგისტრირებულ დანაშაულს, კუმულატიური სტატისტიკა წარმოადგენს კონკრეტული პერიოდის (2 თვის, 3 თვის და ა.შ.) ბოლოსთვის არსებული რეგისტრირებული დანაშაულის მონაცემებს. კუმულატიური სტატისტიკის დათვლა-დაანგარიშება არ შეიძლება ცალკეული თვეების მონაცემთა არითმეტიკული დაჯამების სახით, ვინაიდან, სტატისტიკის რთული ბუნებიდან გამომდინარე, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით განსაზღვრული შესაბამისი პროცედურების გათვალისწინებით, მიმდინარე თვეში რეგისტრირებული დანაშაული მომდევნო თვეებში შესაძლებელია გადაკვალიფიცირდეს სხვა დანაშაულზე, შეწყდეს ერთი რაიონული საგამოძიებო დანაყოფის მიერ დაწყებული სისხლის სამართლის საქმე გადაეცეს სხვა რაიონულ საგამოძიებო დანაყოფს და ა.შ., რაც აისახება მომდევნო თვეების სტატისტიკურ ანგარიშში, ხოლო მიმდინარე თვის სტატისტიკა რჩება უცვლელად. 2012 წლამდე დანაშაულის რეგისტრაცია ხორციელდებოდა დანაშაულის აღრიცხვის ბარათების მეშვეობით, ხოლო 2012 წლიდან სატესტო რეჟიმში ამოქმედდა იუსტიციის სამინისტროსთან კოორდინირებით შექმნილი ერთიანი ელექტრონული

სისხლის სამართალწარმოების სტატისტიკური მოდული, რომელიც დღეისათვის უკვე სრულფასოვნად ფუნქციონირებს. მისი მეშვეობით ხდება რეგისტრირებული დანაშაულის დათვლა/გაანგარიშება მთელი საქართველოს მასშტაბით ⁵³.

ახალი მეთოდოლოგიის გამოყენებით იქნა დათვლილი 2013 წლის იანვარი-მარტის რეგისტრირებული და გახსნილი დანაშაულები, რომლის მიხედვითაც სულ იყო რეგისტრირებული იანვარსა და მარტში 11,708 დანაშაული და აქედან გახსნილია 32,7%, ანუ 3,837 ⁵⁴. მთელი წლის განმავლობაში სულ რეგისტრირებული იქნა 28,970 დანაშაული, აქედან გახსნილია 59,85%, ანუ 17,339. ⁵⁵

2014 წელს რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა იყო 36,526, აქედან გახსნილია 60,7%, ანუ 22,171.

2015 წელს რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა იყო 35,096, აქედან გახსნილია 60,34%, ანუ 21,176⁵⁶.

2016 წელს საქართველოში რეგისტრირებული დანაშაული იყო 35,997 ხოლო აქედან 57,4% , ანუ 20,661 არის გახსნილი.⁵⁷

წელი	რეგისტრირებული დანაშაული	გახსნილი
2013	28,970	17,339
2014	36,526	22,171
2015	35,096	21,176
2016	35,997	20,661

⁵³ რეგისტრირებული დანაშაული საქართველოში 2012 –2014 წ.წ. 2015 წ. იანვარ - ივნისი

⁵⁴ საქართველოში რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა და კვარტალური ანგარიში(იანვარი-მარტი,2012-2013.) police.ge ვებგვერდი: http://police.ge/files/pdf/statistika%20da%20kvelebi_new/geo/danashaulis%20statistika/2013/Crime_Statistics_Registered_in_Georgia_January-March-GEO%282%29.pdf (მოძიებულია: 29/06/2017.16:05)

⁵⁵ სადალაშვილი, მ (2014). *პოლიციის რეფორმები და დემოკრატიის მშენებლობა საქართველოში*. სამაგისტრო ნაშრომი. გვ. 70

⁵⁶ რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა ,police.ge .

⁵⁷ რეგისტრირებული დანაშაული 2016, შინაგან საქმეთა სამინისტრო. 2017

2.4 მოქალაქეთა ნდობა 2013 წლიდან

„საერთაშორისო გამჭვირვალობა - საქართველო“ 2015 წლის გაზაფხულზე ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის ფარგლებში ქვეყანაში მოქმედი სხვადასხვა ინსტიტუტის მიმართ მოქალაქეთა ნდობის საკითხით დაინტერესდა. გამოკითხვის თანახმად, ათი ინსტიტუტიდან ექვსის შემთხვევაში ნდობის შემცირების ტენდენცია შეინიშნება. ამათგან ყველზე მეტად, 2013 წელთან შედარებით, 2015 წელს მოქალაქეთა ნდობა პოლიციის მიმართ დაეცა. 2013 წელს გამოკითხულთა 53% ამბობდა, რომ სრულად 19% ან ნაწილობრივ 34 % ენდობოდა პოლიციას, 2015 წელს ეს მაჩვენებელი 16% არის შემცირებული. კერძოდ, 2015 წელს ჩატარებული გამოკითხვის თანახმად რესპოდენტების 37% ამბობს, რომ სრულად 12% ან ნაწილობრივ 25% ენდობა პოლიციას. ამავე დროს, 2015 წელს 12%-დან 19%-მდეა გაზრდილი მოქალაქეთა რაოდენობა, ვინც პოლიციას უფრო არ ენდობა, ვიდრე ენდობა 10% ან საერთოდ არ ენდობა 9%. 2013 წელს ანალოგიური მჩვენებელი შესაბამისად 7% და 5% იყო⁵⁸.

მოსახლეობის ნდობის დონეს მთავრობის და სხვა ინსტიტუტების მიმართ ბევრი ფაქტორი განაპირობებს და ამ ფაქტორების გავლენით დროთა განმავლობაში შესაძლოა ნდობა შეიცვალოს. CRRC- საქართველოს მიერ და 2011-2015 წლებში ჩატარებული კავკასიის ბარომეტრი და NDI-ის საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვების შედეგზე დაყრდნობით CRRC-ის ბლოგში აღწერილია ბოლო წლებში ნდობის ცვლილება, რომლის მიხედვითაც საქართველოში პოლიციის მიმართ ნდობა შემცირდა 2011 წელი 67%, 2012 წელი - 50%, 2013 წელი-58%, 2015 წელი- 45 %. პროცენტულ რაოდენობაში გაერთიანებული არის პასუხის ვარიანტები: „სრულად ვენდობი“ და უფრო ვენდობი“⁵⁹.

საერთაშორისო რესპუბლიკურმა ინსტიტუტის (IRI) 2013 წლის 18-27 თებერვლის გამოკითხვებით თუ როგორი იყო მოქალაქეთა აზრი ინსტიტუტების

⁵⁸ საერთაშორისო გამჭვირვალობა. პოლიციის მიმართ ნდობა შემცირდა, პრეზიდენტის მიმართ- გაიზარდა ვებგვერდი: <http://www.transparency.ge/blog/politsiisadmi-ndoba-shemtsirda-prezidentis-mimart-gaizarda?page=5> (ნანახია:30.06.2017. 02:42)

⁵⁹ CRRC - საქართველოს ბლოგი. ვებგვერდი: <http://blog.crrc.ge/2016/06/blog-post.html> (მოძიებულია: 28.06.2017. 16:48)

საქმიანობაზე, 86 %-ით პოლიცია არის მესამე ადგილზე.⁶⁰ იმავე წელს 17 მაისი-2 ივნისის გამოკითხვებით ანალოგიურ შეკითხვაზე დადებითად აფასებს 88%.⁶¹

2014 წლის თებერვლის გამოკითხვებით პოლიცია არის მეოთხე ადგილზე 82%-ით, ეკლესიის, არმიის და მედიის შემდეგ.⁶²

2015 წლის 3-28 თებერვლის საზოგადოებრივი აზრის კვლევებით, რომელიც ჩაატარა საერთაშორისო რესპუბლიკურმა ინსტიტუტმა, სადაც მოქალაქეებს ეკითხებიან, როგორია მათი მოსაზრება თითოეული ჩამოთვლილი ინსტიტუტის მიმართ, პოლიცია მეოთხე ადგილზეა ეკლესიის, არმიის და მედიის შემდგომ. 65 % სასურველად აფასებს მათ საქმიანობას.⁶³

2016 წლის მარტი-აპრილის საზოგადოებრივი აზრის კვლევებით, რომელიც ჩაატარა საერთაშორისო რესპუბლიკურმა ინსტიტუტმა პოლიცია არის მეხუთე ადგილზე საქრთველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის, არმიის, ქართული მედიის და განათლების სისტემის შემდგომ და მათ მუშაობას დადებითად აფასებს 50 %⁶⁴.

2017 წლის 22 თებერვალი - 8 მარტის საზოგადოებრივი აზრის კვლევებით, რომელიც ჩაატარა საერთაშორისო რესპუბლიკურმა ინსტიტუტმა, პოლიცია არის მეოთხე ადგილზე, კვლავ, ეკლესიის არმიის და მედიის შემდეგ და მათი მუშაობას სასურველად აფასებს 59 %⁶⁵

⁶⁰ Georgian National Study, February 18 – 27, 2013, ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/2013_May_16_Survey_of_Georgian_Public_Opinion_February_18-27_2013.pdf (მოძიებულია: 01/07.2017)

⁶¹ Georgian National Study, May 17 – June 2, 2013, ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/2013_August_6_Survey_of_Georgian_Public_Opinion_May_17_June_2_2013.pdf (მოძიებულია: 01/07.2017)

⁶² International Republican Institute (IRI) poll Results on Georgia released. ვებგვერდი: <http://agenda.ge/news/11621/eng> (მოძიებულია: 01/07.2017)

⁶³ Public Opinion Survey Residents of Georgia. February 3-28, 2015 ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/wysiwyg/iri_georgia_public_2015_final_0.pdf (მოძიებულია: 30.06.2017. 02:54)

⁶⁴ Public Opinion Survey Residents of Georgia. March – April 2016, ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/wysiwyg/georgia_2016.pdf (მოძიებულია 30.06.2017. 02:20)

⁶⁵ Survey of Public Opinion in Georgia February 22 – March 8, 2017 ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/iri_poll_presentation_georgia_2017.03-general.pdf (მოძიებულია: 30.06.2017. 03:01)

თავი III

ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასება

3.1 ევროკავშირის რეკომენდაციები შეფასებები

პოლიციის მიმართ ნდობას განაპირობებს ის, თუ რა შეფასებები ექნებათ საერთაშორისო გავლენიან ორგანიზაციებს, რომლებიც აკვირდებიან საქართველოში მიმდინარე მოვლენებს, თუ როგორ ტარდება რეფორმები, რომლებიც მათი რეკომენდაციის გაწევის შედეგად არის მიღებული, რამდენად სრულდება ის ანგარიშვალდებულებები, რაც აიღო საქართველომ ევრო-ატლანტიკური სტრუქტურების წინაშე.

საქართველოსა და ევროკავშირის ევროპული სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმა (ENP AP) მიღებულ იქნა 2006 წლის 14 ნოემბერს. სამოქმედო გეგმა თანამშრომლობის სტრატეგიული მიზნებისა და შესაბამისი პოლიტიკური და ეკონომიკური პრიორიტეტების განხორციელებას უწყობს ხელს. სამოქმედო გეგმაში დასახულია ქართული მხარისთვის სამოქმედო პრიორიტეტები, მათ შორის რეკომენდაციები, რაც უნდა გაითვალისწინოს ქართულმა მხარემ. აღსანიშნავია, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს და ევროპოლს შორის გაფორმებული სტრატეგიული შეთანხმება, რომლითაც ქართული სამართალდამცავი ორგანო გახდა ევროპული ოჯახის წევრი.⁶⁶

2014 წელს ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმისა და ასოცირების წესრიგის განხორციელებაში ქვეყნის მიერ მიღწეული პროგრესის შეფასების გათვალისწინებით, ევროკავშირი საქართველოს გარკვეული რეკომენდაციებით მიმართავს:

⁶⁶ საქართველოსა და ევროპოლს შორის ოპერატიული და სტრატეგიული თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმება გაფორმდა . 04.04.2017 შინაგან საქმეთა სამინისტროს ვებ გვერდი: <http://police.ge/ge/saqartvelosa-da-evropols-shoris-operatuli-da-strategiuli-tanamshromlobis-shesakhebshetankhmeba-gaformda/10530> (მოძიებულია 10.07.2017)

1. უზრუნველყოს, რომ სისხლის სამართლებრივი გამოძიება და დევნა წარმართოს გამჭვირვალედ და მიუკერძოებლად, იყოს პოლიტიკური მოტივაციისგან თავისუფალი, და ითვალისწინებდეს ეუთო-ს დემოკრატიული ინსტიტუტებისა და ადამიანის უფლებების ოფისის რეკომენდაციებს ამ თვალსაზრისით.

2. გაზარდოს სამართალდამცველი სტრუქტურების ანგარიშვალდებულების და მათზე დემოკრატიული ზედამხედველობის ხარისხი; დანერგოს დავების განხილვის დამოუკიდებელი და ეფექტიანი მექანიზმი და გამოიძიოს ქონების უფლების დარღვევასთან, წამებასა და ცუდად მოპყრობასთან, ასევე საპროცესო გარიგებების სისტემის არასათანადო გამოყენებასთან დაკავშირებული საჩივრები; გამოიძიოს სამართალდარღვევები – განსაკუთრებით სამართალდამცველი ორგანოების თანამშრომელთა მიერ ჩადენილი სამართალდარღვევები – და განახორციელოს რეფორმები, ასევე აწარმოოს პენიტენციური სისტემის ეფექტიანი მონიტორინგი.⁶⁷

თომას ჰამარბერგის, საქართველოში საკონსტიტუციო და იურიდიული რეფორმებისა და ადამიანის უფლებების საკითხებში ევროკავშირის სპეციალური მრჩევლის, რეკომენდაციების თანახმად 2013 წლის, 2007 წლის ნოემბერში, 2009 წლის გაზაფხულზე და 2011 წლის მაისში, დემონსტრაციების დარბევის დროს პოლიციის თანამშრომლების მხრიდან ძალის ზედმეტად გამოყენების შესახებ ეფექტური გამოძიების არარსებობა ხელს უწყობს დაუსჯელობის განცდას. ამიტომაც, აუცილებელია ინციდენტების გამოძიება და დამნაშავეების სამართლებრივი დევნა, რაც ხელს შეუწყობს საზოგადოებას წარსულის მძიმე ეპიზოდების გააზრებაში.⁶⁸

⁶⁷ ევროკავშირის რეკომენდაციები საქართველოს. 25.03.2015. ვებგვერდი: <http://netgazeti.ge/news/39619/> (მოძიებულია: 10.07.2017)

⁶⁸ Hammarberg, T (2013). *Georgia in Transition*. Report on the human rights dimension: background, steps taken and remaining challenges. ვებგვერდი: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/georgia/documents/human_rights_2012/20130920_report_en.pdf (მოძიებულია: 07.07.2017)

3.2 საქართველოში მოქმედი ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასება

პოლიციის ძირითადი ფუნქციები არის საზოგადოების უსაფრთხოება და მართლწესრიგის დაცვა. აღნიშნული ამოცანების შესასრულებლად სამართალდამცავ უწყებებს აქვთ ფართო უფლებამოსილებები და აქედან გამომდინარე, ჩნდება მათი არასათანადოდ გამოყენების რისკი. იმისთვის, რომ საზოგადოებაში არსებობდეს ნდობა სამართალდამცავი ორგანოების მიმართ. პოლიცია მუდმივად უნდა მიმართავდეს ადამიანის უფლებებისადმი პატივისცემის, კანონის უზენაესობისა და პოლიტიკური ნეიტრალობის პრინციპების დაცვის დემონსტრირებას და ღია იყოს მის მოქმედებებზე ზედამხედველობისათვის.⁶⁹

საქართველოში საზოგადოებრივი პოლიციის შესახებ ანგარიში და რეკომენდაციები წარმოადგინა ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციამ (ეუთო). ანგარიშის მიხედვით, საზოგადოებასთან ურთიერთობით პოლიცია გაუმჯობესებს ნდობას მოქალაქეების მხრიდან, რაც ხელს უწყობს ქვეყანაში უსაფრთხოების დონის მატებას. რეკომენდაციების თანახმად ჩამოყალიბდა საზოგადოებრივი პოლიციის შემდეგი სახის სამოქმედო გეგმები: მოსახლეობაში ამაღლდეს სამართლებრივი კულტურის დონე; არასრულწლოვნებში დანაშაულის პრევენცია; გაუმჯობესდეს მედიასთან ურთიერთობა და ხშირი კომუნიკაცია; ნარკოტიკებთან დაკავშირებული დანაშაულების მიმართ ბრძოლის გამკაცრება; მოქალაქეებსა და პოლიციელებს შორის ურთიერთობის გაუმჯობესება. ტრენინგები და სწავლებები უნდა გაძლიერდეს პოლიციელებში; პოლიციამ უნდა გააძლიეროს PR და რაც შეიძლება გამჭვირვალე იყოს მედიისათვის. პოლიციამ უნდა აწარმოოს სტატისტიკა რეგიონების მიხედვით და ამ სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით ასახოს ქვეყნის მასშტაბით არსებული რეალური სურათი. შექმნას სტრატეგიული ორგანო, რომელიც კოორდინაციას გაუწევს შესაბამის პროექტებს და ინიციატივებს.

სისხლის სამართლის დანაშაულის პრევენციის გასაუმჯობესებლად უნდა გადაიდგას შემდეგი ნაბიჯები: მოქალაქეებში უნდა შეცვალოს მენტალიტეტი, რომ მათ

⁶⁹ შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობის ხარისხი. საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველო და ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი (EMC).

დანაშაულზე თვალი არ დახუჭონ. ძალიან სუსტია მოწმის დაცვის მექანიზმები და ესეც უნდა გაუმჯობესდეს; დანაშაულთან კავშირშია უმუშევრობის მაღალი მაჩვენებელი, რაც ასევე არის დანაშაულის გამომწვევი. ქუჩაში მცხოვრები ბავშვების საკითხის გადაწყვეტა.⁷⁰

2014 წლის აპრილში „საერთაშორისო გამჭვირვალობა - საქართველომ“, „საქართველოს დემოკრატიულმა ინიციატივამ“, ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრმა” და „საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ“ წარმოადგინეს ერთობლივი ანგარიში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 2012 წლის მუშაობის შესახებ, სადაც წარმოდგენილია 21 ფაქტი, რომლებიც სავარაუდოდ შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა მიერაა ჩადენილი და არცერთი შსს-ს თამანშრომელი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არ ყოფილა მიცემული⁷¹.

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) 2010-2015 წლების შემაჯამებელ ანგარიშში, რომელიც ეხება საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას საქართველოში შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ განსაკუთრებული შენიშვნები არის თამამდებობის პირთა პრემიების და დანაშაულების გაცემის ინორმაციაზე.⁷²

საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველომ და ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრმა (EMC) ჩაატარა კვლევა, რომელიც არის ანალიზი 2015 წლის ზაფხულში განხორციელებული რეფორმის, როდესაც შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამოეყო სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური. ანგარიშის მიზანი იყო ამ რეფორმის შემდგომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობის

⁷⁰ Institution- and Capacity Building of Community Policing in Georgia . International Adviser on Community Policing OSCE Mission to Georgia . გ.ვ. 14, ვებგვერდი: <http://www.osce.org/georgia-closed/30112?download=true> (მოძიებულია: 10.07.2017)

⁷¹ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მუშაობა 2012 წლის არჩევნების შემდეგ. საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს“, „საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივის“, „ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრის (EMC)“ და „საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ ერთობლივი ანგარიში. 2014 წელი. გ.ვ. 32 ვებგვერდი: http://www.transparency.ge/sites/default/files/post_attachments/shinagan%20saqmeta%20saministros%20mushaobis%20shepaseba%202012%20tslis%20archevnebis%20shemdeg.pdf (მოძიებულია 10.07.2017)

⁷² საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა საქართველოში. 2010-2015 წლების შემაჯამებელი ანგარიში. ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი. ვებგვერდი: <https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://idfi.ge/public/upload/IDFI/IDFI/OpenData-GEO-16.12.2015.pdf> (მოძიებულია 10.07.2017) .

ხარისხის განსაზღვრა, გამჭვირვალობის შემაფერხებელი კონკრეტული მიზეზების აღწერა, საქართველოს საპოლიციო სისტემაში დაცულ ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სტრუქტურისა და სისტემის ანალიზი. კვლევის ფარგლებში დამუშავდა შემდეგი საკითხები:

1) **საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის ხარისხი** - შსს პასუხობს საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნით შესულ განცხადებებს, მაგრამ პრობლემას წარმოადგენს ინფორმაციის მიღება დადგენილ ვადებში. ასევე, ფიქსირდება ინფორმაციის არასრულად გაცემის შემთხვევებიც. საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა იზღუდება გარკვეული კატეგორიის ინფორმაციის გასაიდუმლოებით, სათანადო დასაბუთების გარეშე და სამინისტრო სრულყოფილად არ ასრულებს ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნების ვალდებულებას.

რეკომენდაცია:

- კანონით დადგენილ ვადებში და სრულყოფილად გასცეს მოთხოვნილი საჯარო ინფორმაცია; ასევე, სამინისტრომ მუდმივ რეჟიმში უზრუნველყოს სამინისტროს შესახებ მნიშვნელოვანი სტატისტიკური და საკონტაქტო ინფორმაციის სისტემატიზაცია, რათა დროულად იქნას შესაძლებელი საჯარო ინფორმაციის გაცემა და სამინისტროს ეფექტიანი ადმინისტრირება.
- ხელმისაწვდომი გახდეს დეპარტამენტების გასაიდუმლოებული დებულებები და სტრუქტურული ერთეულების საშტატო რიცხოვნობა. იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული დოკუმენტები შეიცავს სახელმწიფო საიდუმლოებისთვის მისაკუთვნიებელ ინფორმაციას, მოხდეს მხოლოდ ამ ნაწილის დასაიდუმლოება და საჯარო ინფორმაციის გაცემა ამ ნაწილის გამოცალკევებით.
- საჯარო ინფორმაციის გაცემის მოთხოვნით წარდგენილ ადმინისტრაციულ საჩივრებთან დაკავშირებით სამინისტრომ ჩაატაროს სრულყოფილი ადმინისტრაციული წარმოება და მიღებული გადაწყვეტილება დაასაბუთოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევისა და შეფასების საფუძველზე

- სამინისტრომ სრულად და დროულად გამოაქვეყნოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინფორმაცია ვებგვერდზე და უზრუნველყოს ელ. მიმართვის ფორმის გამართულად მუშაობა. ასევე, თავისი საქმიანობისა და კომპეტენციის ფარგლებში, დამატებით, პროაქტიულად გამოაქვეყნოს საზოგადოებრივი ინტერესის შემცველი სხვა საჯარო ინფორმაცია.

2) შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში სტატისტიკის წარმოების მეთოდები - სტატისტიკური ინფორმაციის წარმოება არ ეფუძნება სისტემატიზებული პროცედურების ერთობლიობას და სტატისტიკასთან დაკავშირებული საკითხები სხვადასხვა კანონქვემდებარე აქტითა და მემორანდუმით არის მოწესრიგებული. პრობლემურია ისიც, რომ სტატისტიკურ-ანალიტიკური კვლევები ქაოტურად წარმოებს და ბუნდოვანია, რა მიზნებსა თუ საჭიროებებს მიემართება. ნაკლები მნიშვნელობა ენიჭება დანაშაულის არსისა და მახასიათებლების აღქმისათვის სოციოლოგიურ გამოკითხვებს და ასევე სენსიტიურ საკითხებზე ჩაშლილ სტატისტიკას.

რეკომენდაცია:

- შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ სტატისტიკური ინფორმაციის წარმოების პროცედურების, ვადებისა და პასუხისმგებელი ორგანოების ნათლად გაწერა ერთიანი კონსოლიდირებული დოკუმენტით;
- შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უზრუნველყოს 2010 წლის უწყებათაშორისი მემორანდუმით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულება და სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს სისხლის სამართლის სტატისტიკის ერთიანი ანგარიშის მიზნებისათვის ყოველთვიურად მიაწოდოს მემორანდუმით განსაზღვრული ინფორმაცია;
- შინაგან საქმეთა სამინისტროს ვებგვერდზე წინასწარ განსაზღვრული პერიოდულობით ქვეყნდებოდეს სტატისტიკური ინფორმაცია;
- იმ სტატისტიკური ინფორმაციის წარმოება და საჯაროდ გავრცელება, რომელშიც ასახული იქნება პოლიციის წინააღმდეგ წარდგენილი განცხადებების/საჩივრების შესახებ მონაცემები; ამათგან პოლიციის მხრიდან უკანონო ქმედების

დადასტურების საშუალო პროპორციული მაჩვენებელი და დაკისრებული სახდელების/ სასჯელების შესახებ ინფორმაცია;

- საზოგადოებრივი გამოკითხვებისა და კვლევების პერიოდულად წარმოება და მიღებული ინფორმაციის დამუშავება;
- სენსიტიურ საკითხებზე დეტალური სტატისტიკის წარმოება
- ინტერაქტიული სტატისტიკისა და დანაშაულის კრიმინოგენური რუკის მომზადება და მათი საჯარო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

3) სხვადასხვა მონაცემთა ბაზის შედგენის ფორმები და მართვის საკითხები - პერსონალურ მონაცემთა დაცვა და პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა შინაგან საქმეთა სამინისტროს ერთ-ერთი მთავარი ფუნქციაა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, შინაგან საქმეთა სამინისტრომ თავადვე უზრუნველყოს სამინისტროს მიერ შეგროვებული და შენახული მონაცემთა ბაზების სათანადოდ დაცვა და თანამშრომლების მხრიდან მონაცემების არასათანადოდ, არამიზნობრივად გამოყენების აღკვეთა.

რეკომენდაცია:

- ნათლად და მკაცრად განისაზღვროს მონაცემთა შენახვის ვადის გასვლის შემდგომ დაარქივების პროცედურები, საფუძვლები და ვადები;
- დარეგულირდეს მონაცემთა შენახვის განსაზღვრული ვადის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცედურა, შესაბამისი საფუძვლების მითითებით;
- შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში არსებულ მონაცემებზე სხვა უწყებების წვდომის საკითხი, მათ შორის, უწყებების ჩამონათვალი, ძირითადი პრინციპები და პროცედურები, განისაზღვროს ერთიანი სამართლებრივი აქტით;
- განხორციელდეს მატერიალური არქივების დიჯიტალიზაცია;

4) საკადრო საკითხები - საკადრო საკითხების მარეგულირებელი დებულებები ბუნდოვანია და გაწერილია კანონქვემდებარე აქტებში. ამავდროულად, შეზღუდულია პოლიციის საქმიანობაზე გარე კონტროლის მექანიზმები, მინისტრი კი საკადრო

საკითხებზე გადაწყვეტილების ერთპიროვნულად მიღების ფართო უფლებამოსილებით არის აღჭურვილი.

რეკომენდაცია:

- საკადრო საკითხების, კერძოდ, სამსახურში მიღების, თანამდებობრივი გადაადგილების, წახალისებისა და გათავისუფლების პროცედურების კანონის დონეზე ნათლად მოწესრიგება;
- პოლიციელთა ინდივიდუალური შეფასების სისტემის დანერგვა;
- კოლეგიური ორგანოს შექმნა, რომელიც საკადრო საკითხებზე გადაწყვეტილებებს მიიღებს, პროფესიული კრიტერიუმების გათვალისწინებით;
- გენერალური ინსპექციისთვის მეტი ოპერაციული და ინსტიტუციური დამოუკიდებლობის მინიჭება. დისციპლინური სამართალწარმოების ნათელი პროცედურების გაწერა და ამ პროცესში როგორც პოლიციელის, ისე დაზარალებული პირის დაცვის ადეკვატური ინსტრუმენტებით აღჭურვა;
- გენერალური ინსპექციის საქმიანობის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა და პერიოდულად საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდება ორგანოს მიერ განხორციელებულ რეაგირებებზე.⁷³

3.3 სიღრმისეული ინტერვიუ (ანალიზი)

კვლევის ფარგლებში, მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით, ჩატარდა რამდენიმე სიღრმისეული ინტერვიუ. კვლევამ აჩვენა, რომ პოლიციის, როგორც ინსტიტუტის, მიმართ არსებობს ნაწილობრივი ნდობა. ერთმანეთისგან გაიმიჯნა საპატრულო პოლიცია და კრიმინალური პოლიცია. საპატრულო პოლიციის შემთხვევაში აღსანიშნავია, რომ ის არის საპოლიციო სტრუქტურებს შორის ყველაზე გამჭვირვალე, რადგან მას ყოველდღიური შეხება აქვს მოსახლეობასთან და მისი საქმიანობა ყველასათვის თვალსაჩინოა. აგრეთვე, ხაზგასასმელია მისი პროფესიონალიზმი, კომპეტენტურობა და მოქალაქეებთან ურთიერთობის სტანდარტები. კრიმინალური

⁷³ შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობის ხარისხი. საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველო და ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი (EMC).

პოლიციის მიმართ კი არის განსხვავებული სურათი, მოქალაქეებში მათ მიმართ ნდობა შედარებით დაბალია. აღინიშნა, რომ დღეს საქართველოში პოლიციის სახე არის პატრული, და როდესაც საუბრობენ პოლიციის გამჭვირვალობასა და პროფესიონალიზმზე, საუბარი არის მასზე.

რაც შეეხება პოლიციის გამჭვირვალობას, გამოიყო ორი სახის გამჭვირვალობა - საქმიანობასთან დაკავშირებული და ინსტიტუციური. ინსტიტუციურ მოწყობასთან დაკავშირებით იყო შენიშვნები, რომ უცნობია გარკვეულ თანამშრომელთა ნაწილი რომელ დეპარტამენტში და განყოფილებაში მუშაობს. აღსანიშნავია სტატისტიკის წარმოების მნიშვნელობა, რაც გვაძლევს საშუალებას შევაფასოთ ზოგადად პოლიციის მუშაობის დონე. მხოლოდ ყოველწლიური სტატისტიკის გამოქვეყნებით არ უნდა შემოიფარგლოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო, არამედ ყოველთვიურად უნდა აწარმოებდეს ჩადენილი დანაშაულის აღრიცხვას, აგრეთვე უნდა ატარებდეს სოციალურ გამოკითხვებს და იკვლევდეს დანაშაულის მიზეზებს. ასევე, მნიშვნელოვანია პოლიციის თვითრეაგირება, რამდენად ახერხებს ის გამოავლინოს შიდა დანაშაული. პოლიციის ურთიერთობა საზოგადოებასთან უნდა იყოს უფრო სიღრმისეული, პოლიცია მეტად უნდა ჩაერთოს მოქალაქეთა ცხოვრებაში. მნიშვნელოვანია მედიასთან ურთიერთობა, რადგან მოქალაქეთა უმრავლესობა ტელევიზიის საშუალებით ადევნებს თავს საინფორმაციო სიახლეებს.

მნიშვნელოვანია პოლიციის ოპერატიულობაც, რადგან ის ხაზს უსვამს მისი მუშაობის ეფექტურობას, რამდენად ახერხებს პოლიცია დანაშაულის პრევენციას. მხოლოდ დანაშაულზე რეაგირება არ არის პოლიციის დანიშნულება, არამედ მისი თავიდან აცილებაც. აღსანიშნავია, შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგზაო უსაფრთხოების კამპანია, რომელიც წინ გადადგმული ნაბიჯია უსაფრთხოებისათვის. მაგრამ, როგორც აღინიშნა, ეს არის მხოლოდ მცირედი და პოლიციას სჭირდება უფრო მეტი მუშაობა, რათა ქვეყანაში იყოს უსაფრთხო გარემო. ამისთვის აუცილებელია საზოგადოებასთან უფრო მეტი ურთიერთობა - შეხვედრები, სამართლებრივი ხასიათის ტრენინგები, რათა მოქალაქეებს გაუჩნდეთ ნდობა პოლიციის მიმართ.

დასკვნა

2003 წლის ვარდების რევოლუციამდე შეუძლებელია ვისაუბროთ მოქალაქეების ნდობაზე პოლიციის მიმართ. საქართველო გამოირჩეოდა კორუფციით, პოლიტიკოსებისა და კრიმინალების ურთიერთობების მაღალი დონით. იმ პერიოდში წესრიგის დამყარება იყო ძალზე რთული. ხოლო პოლიციის და ზოგადად, სახელმწიფო ინსტიტუტების მიმართ ნდობაზე საუბარიც წარმოუდგენელი იყო. ვარდების რევოლუციის შემდგომ გატარებულმა ღონისძიებებმა, კერძოდ, როდესაც პოლიციამ დაიწყო დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, კორუმპირებული კადრების განთავისუფლება, პოლიციის მიმართ ნდობაზე საუბარი უკვე შესაძლებელი გახდა. ასევე, აღსანიშნავია რეფორმები, რომელიც მოტივირებულია ქვეყანაში წესრიგის დასამყარებლად და ამით ძლიერდება საპოლიციო სტრუქტურები. ვიღებთ მეორე უკიდურესობას - ნდობას განაპირობებს მორჩილება და არა თავისუფალი აზრის გამოხატულება. პოლიციის საქმიანობა ყოველთვის შეიცავს რისკს დაირღვეს ადამიანის უფლებები, ამიტომაც მისი საქმიანობა დამყარებული უნდა იყოს მოქალაქეებთან თანამშრომლობაზე და თანხმობაზე. ამისთვის აუცილებელია პოლიციის საქმიანობა იყოს გაჭვირვალე და შესაძლებელი გახდეს მათი მოქმედებების შეფასება, ეს საბოლოოდ უზრუნველყოფს ისეთი პოლიციის შექმნას, რომელიც არ იქნება არც დესპოტური და არც უუნარო. 2012 წელის ოქტომბერში მთავრობის ცვლილების შემდგომ, რისი მთავარი მიზანი იყო „პოლიციური რეჟიმის“ დასრულება, არასამთავრობო ორგანიზაციების დასკვნებით კვლავ არსებობს უმრავი პრობლემა ამ ინსტიტუტის მუშაობის შესახებ.

კვლევის ფარგლებში მოძიებულმა ინფორმაციამ მოგვცა საშუალება გაგვეკეთებინა შემდეგი სახის დასკვნები:

საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციების ანგარიშებისა და რეკომენდაციების და ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუების მიხედვით გამოიკვეთა, რომ მოქალაქეების ნდობას პოლიციის მიმართ განაპირობებს მათი საქმიანობის გამჭვირვალობა, რაც გამოიხატება საპოლიციო სისტემაში არსებული

საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობით. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დროულად უნდა გამოაქვეყნოს მის ხელთ არსებული მასალები, აწარმოოს სატისტიკა ყოველთვიურად, რომ მოქალაქეებმა მიიღონ ინფორმაცია. აგრეთვე, ინფორმაციის მოწოდების დროს განიმარტოს თუ რატომ არის რაიმე მასალა გასაიდუმლებული, რათა არ გაჩნდეს შეკითხვები და ამან არ გამოიწვიოს უნდობლობა. პოლიციის გამჭვირვალობისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტორი არის შიდა საკადრო ცვლილებების დიაღობა, თუ რატომ ანთავისუფლებენ ან აწინაურებენ თამანშრომლებს. მნიშვნელოვანია აგრეთვე შიდა დარღვევებზე რეაგირება, პოლიციელთა მიერ ჩადენილ დანაშაულებებზე გამოძიების დროული წარმოება და საზოგადოებისათვის ახსნა-განმარტების მიცემა. პოლიცია ახლოს უნდა იყოს საზოგადოებასთან, ის უნდა იყოს მისი წევრი და არ ტოვებდეს დამკვირვებლის შთაბეჭდილებას. ამისათვის აუცილებელია თავად პოლიციამ იზრუნოს, რომ საზოგადოებაში ამაღლდეს სამართლებრივი კულტურის დონე, მან უნდა აწარმოოს შეხვედრები საზოგადოებასთან, ჩაატაროს გაცნობითი ხასიათის ტრენინგები და გახდეს მისი სრული წევრი. გარდა დანაშაულის გამოძიებისა მოსახლეობას დაეხმაროს სხვა პრობლემების მოგვარებაშიც. წარსული გამოცდილებიდან გამომდინარე, როდესაც პოლიცია იყო ჩაკეტილი სტრუქტურა და ის ასოცირდებოდა მთავრობის ხელში არსებულ სადამსჯელო იარაღად, მის გამჭვირვალობაზე საუბარი წარმოუდგენელი იყო და მისი შიდა საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია არ არსებობდა. სწორედ იმ დროიდან შეგვიძლია მის მიმართ ნდობის მცირედით გაჩენაზე საუბარი როდესაც პოლიცია გადაიარაღდა, გახდა მოწესრიგებული, კარგი მანქანებითა და უნიფორმებით, განსაკუთრებით აღსანიშნავია პატრულის მაგალითი.

პოლიციის მიმართ ნდობის ასამაღლებლად მნიშვნელოვანია ოპერატიულად მუშაობა, რათა შევაფასოთ მისი საქმიანობის ეფექტურობა. ამისთვის უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია ქვეყანაში ჩადენილი დანაშაულის რაოდენობა და აგრეთვე გამოძიებული საქმეების პროცენტულობა. პოლიციის დანიშნულება არ არის მხოლოდ მომხდარ დანაშაულზე რეაგირება, არამედ პრევენცია. სწორედ ეს მიუთითებს მის ოპერატიულობაზე. პოლიციამ უნდა განახორციელოს შესაბამისი ქმედებები, რომ დანაშაული თავიდან იქნას აცილებული.

საზოგადოების ნდობა პოლიციის მიმართ დამოკიდებულია ისეთი საქმეების გამოძიებაზე, რომლებიც საზოგადოებაში განხილვის თემაა და ბადებს უამრავ შეკითხვას. აგრეთვე, საქმეები, რომელთა გამოძიების შედეგი საზოგადოებაში იწვევს ეჭვს. აღსანიშნავია საქმეები, რომლებსაც აქვთ პოლიტიკური ელფერი და მიიჩნევიან პოლიტიკურად მოტივირებულად. მგავსი საკითხები მოქალაქეებში ბადებს უნდობლობას.

საბოლოოდ შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ნაშრომში წარმოდგენილი ჰიპოთეზა გამართლდა, საქართველოში მოქალაქეთა ნდობა პოლიციის მიმართ ძირითადად დამოკიდებულია მის ოპერატიულობაზე, გამჭვირვალობაზე და გამოუძიებელი საქმეების გადახედვასა და გამოძიებაზე.

ბიბლიოგრაფია

civil.ge . ამნისტიის შესახებ კანონი მიღებულია

ახალი მეთოდოლოგიის პრეზენტაცია, რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა და კვარტალური ამგარიში. 14/04/2013 .ვებგვერდი:

<http://police.ge/ge/akhali-metodologiis-prezentatsia-registrirebuli-danashaulis-statistika-dakvartaluri-angarishi/104>

(მოძიებული: 28/06/2017. 18:24)

ევროკავშირის რეკომენდაციები საქართველოს. 25.03.2015. ვებგვერდი:

<http://netgazeti.ge/news/39619/> (მოძიებულია: 10.07.2017)

კორუფციასთან ბრძოლა საჯარო სამსახურებში. საქართველოში გატარებული რეფორმების ქრონიკა. ვებგვერდი:

http://siteresources.worldbank.org/INTGEORGIA/Resources/Georgia_Book_Georgian.pdf

(მოძიებულია:28.05.2017)

2006 წლის 12 თვეში რეგისტრირებულ დანაშაულთა სტატისტიკურ მონაცემთა ანალიზი. ვებგვერდი: <http://police.ge/ge/useful-information/statistics/statistics1?page=16>

(მოძიებულია: 01/07.2017)

2016 წლის დანაშაულის სტატისტიკა და მისი ხელმისაწვდომობა ვებგვერდი:

https://idfi.ge/ge/2016_crime_statistics_and_access_to_information (მოძიებულია:

208/06/2017, 16:10)

პრეზიდენტის შეწყალების სამართლებრივი ასპექტები ვებგვერდი: ვებგვერდი:

[http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna -](http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_-_Prezidentis_Sheckalebis_Uplebamosileba.pdf)

[_Prezidentis_Sheckalebis_Uplebamosileba.pdf](http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_-_Prezidentis_Sheckalebis_Uplebamosileba.pdf) (მოძიებულია: 28/06/2017, 17:17)

რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა 2007 და 2008 წლების თორმეტივე თვე.http://police.ge/files/pdf/statistika%20da%20kvlevebi_new/geo/danashaulis%20statistika/2008-2009_saqart.dan/respfull.jpg (მოძიებულია: 01/07.2017)

საქართველოს კანონი პოლიციის შესახებ 28/10/2013 ვებგვერდი:

http://police.ge/files/sajaro_informacia/policiis%20shesaxeb.pdf

საქართველოში რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა და კვარტალური ანგარიში(იანვარი-მარტი,2012-2013.) police.ge ვებგვერდი:

[http://police.ge/files/pdf/statistika%20da%20kvlevebi_new/geo/danashaulis%20statistika/2013/Crime Statistics Registered in Georgia January-March-GEO%282%29.pdf](http://police.ge/files/pdf/statistika%20da%20kvlevebi_new/geo/danashaulis%20statistika/2013/Crime%20Statistics%20Registered%20in%20Georgia%20January-March-GEO%282%29.pdf)

საქართველოს პოლიციის ეთიკის კოდექსი. თბილისი, 2013 . ვებგვერდი :
<http://police.ge/files/pdf/policiis%20kodeqsi/Georgian%20Police%20Code%20of%20Ethics%20Georgian%20final.pdf>

საერთაშორისო გამჭვირვალობა. პოლიციის მიმართ ნდობა შემცირდა, პრეზიდენტის მიმართ- გაიზარდა ვებგვერდი:
<http://www.transparency.ge/blog/politsiisadmi-ndoba-shemtsirda-prezidentis-mimart-gaizarda?page=5> (ნანახია:30.06.2017. 02:42)

სადალაშვილი, მ (2014). *პოლიციის რეფორმები და დემოკრატიის მშენებლობა საქართველოში*. სამაგისტრო ნშრომი. გვ. 70

ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები 2008-2011 წლებისათვის. საქართველოს მთავრობა. თბილისი, 2007 . ვებგვერდი:
<http://www.parliament.ge/files/budget-off/bdd-2008-2011.pdf> (მოძიებულია: 02.07.2017)

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მუშაობა 2012 წლის არჩევნების შემდეგ. საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს“, „საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივის“, „ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრის (EMC)“ და „საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ ერთობლივი ანგარიში. 2014 წელი. გ.ვ. 32
ვებგვერდი:http://www.transparency.ge/sites/default/files/post_attachments/shinagan%20saqmeta%20saministros%20mushaobis%20shepaseba%202012%20tslis%20archevnebis%20shemdeg.pdf (მოძიებულია 10.07.2017

ოფიციალური სტატისტიკით დანაშაული გაიზარდა ვებგვერდი:
<http://netgazeti.ge/law/20282/> (მოძიებულია: 28/06/2017, 16:06)

შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობის ხარისხი. საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველო და ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი (EMC).

საქართველოსა და ევროპოლს შორის ოპერატიული და სტრატეგიული თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმება გაფორმდა . 04.04.2017 შინაგან საქმეთა სამინისტროს ვებ გვერდი: <http://police.ge/ge/saqartvelosa-da-evropols-shoris-operatuli-da-strategiuli-tanamshromlobis-shesakheb-shetankhmeba-gaformda/10530> (მოძიებულია 10.07.2017)

English Oxford Living Dictionaries. ვებგვერდი:
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/police>

CRRC - საქართველოს ბლოგი. ვებგვერდი: <http://blog.crrc.ge/2016/06/blog-post.html>
(მოდირებულია: 28.06.2017. 16:48)

Ancient policing. *The History of Policing In The West*. ვებგვერდი:
<https://www.britannica.com/topic/police/The-history-of-policing-in-the-West> .(მოდირებულია:
05.07.2017)

Bakonyi, E (2011) . *Trust Towards Democratic Institutions in Central and Eastern Europe after the Regime Change in 1989-1990 – with a Special Focus on Hungary*. Institute of Sociology and Social Policy, Corvinus University Budapest, p.20

Blind, P. K. (2006). *Building Trust in Government in the Twenty-First Century*. Review of Literature and Emerging Issues , 7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government 26-29 June 2007, Vienna, Austria . p.4

Community oriented police. ვებგვერდი: <https://www.sandiego.gov/police/about/community>
(მოდირებულია: 05.07.2017)

Damico A. J. , Conway M.M., Damico S.S., (2000) *Patterns of Political Trust and Mistrust: Three Moments in the Lives of Democratic Citizens* . The University of Chicago Press is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to Polity. p.4

DeLung J (2016). Is the Contemporary Police Culture a Result of the History of American Policing. ვებგვერდი:<https://www.linkedin.com/pulse/contemporary-police-culture-result-history-american-jim-delung-phd> (მოდირებულია: 05.07.2016)

Dunn, John (2008), *Trust and Political Agency*, Trust: Making and Breaking Cooperative Relations, From the Collections in The Bodleian Library University of Oxford. p.74

English Oxford Living Dictionaries. ვებგვერდი:
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/police> (მოდირებულია:02.07.2017)

Gaidytė, T. (2013). *Trust in mature and postcommunist*. sociopedia.isa , 2. VU University Amsterdam, The Netherlands . p.2

Gzirishvili, T (2015). *Who trusts the police in Georgia?* Caucasus Research Resource Centers. ვებგვერდი: <http://crrc-caucasus.blogspot.com/2015/06/who-trusts-police-in-georgia.html> (მოდირებულია: 02.07.201)

Marx, Gray T (1995) . *Police and Democracy*. Slightly longer version of an article in The Encyclopedia of Democracy ვებგვერდი: <http://web.mit.edu/gtmarx/www/poldem.html> (მომიებულია: 09.07.2017)

Möllering, G. (2001), *The Nature of Trust: From Georg Simmel to a Theory of Expectation, Interpretation and Suspension*, Sociology Vol. 35. No.2. pp. 403-420. Printed in the United Kingdom. p. 418

Mishler, W. (2001). *What are the origins of political trust?* Testing Institutional and Comparative Political Studies, p. 41

Neuman, M. (2012). *The Image of the Institution*. Journal of the American Planning Association, p.140

Newton, K. (2001), *Trust, Social Capital, Civil Society, and Democracy*, International Political Science Review (2001), Vol 22, No. 2, 201-214 p. 205

Newton, K. and Norris, P. (1999). *The Institutional Performance Model*. Confidence in Public Institutions: Faith, Culture or Performance. Harvard University, John F. Kennedy School of Government, p. 7. ვებგვერდი: <https://www.hks.harvard.edu/fs/pnorris/Acrobat/NEWTON.PDF> (მომიებულია: 05.08.2017)

Hammarberg, T (2013). *Georgia in Transition* . Report on the human rights dimension: background, steps taken and remaining challenges . ვებგვერდი: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/georgia/documents/human_rights_2012/20130920_report_en.pdf (მომიებულია: 07.07.2017)

Linde, J and Ekman J (2005) . *Public Support for Political Institutions in the New EU Member States* . Paper to be presented at the ECPR Joint Sessions, Workshop 9: The Performance of Democracy in Central Eastern Europe, Granada 14-19 April, 2005 . pp.5 ვებგვერდი: <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/3a0c86f6-d665-4df9-b7a7-650f8299c607.pdf>

Police: History. Encyclopedia.com. ვებგვერდი: <http://www.encyclopedia.com/law/legal-and-political-magazines/police-history> (მომიებულია: 02.07.2017)

Public Opinion Survey Residents of Georgia. March – April 2016, ვებგვერდი: http://www.iri.org/sites/default/files/wysiwyg/georgia_2016.pdf (მომიებულია 30.06.2017. 02:20)

Public's Trust in the Police in Europe. Eurobarometer: European Commission's Standard Eurobarometer, Spring 2016, Page T36. ვებგვერდი: https://www.reddit.com/r/europe/comments/4wb283/infographic_publics_trust_in_the_police_in_europe/ (მოძიებულია: 05.07.2017)

Georgian National Voter Study August 31 - September 10, 2007 . ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2007%20November%208%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20August%2031-September%2010,%202007.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

Georgian National Study, September 23 – October 1, 2008 , ვებგვერდი: [http://www.iri.org/sites/default/files/2008%20November%2021%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2023-October%201,%202008\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2008%20November%2021%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2023-October%201,%202008(1).pdf) (მოძიებულია:03.07.2017)

Georgian National Survey, February 21 – March 3, 2009. ვებგვერდი: [http://www.iri.org/sites/default/files/2009%20April%201%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20February%2021-March%203,%202009\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2009%20April%201%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20February%2021-March%203,%202009(1).pdf) (მოძიებულია: 03.07.2017)

Georgian National Study, March 4 – 13, 2010 . ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2010%20May%203%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20March%204-13,%202010.pdf> (მოძიებულია:03.07.2017)

Georgian National Survey, September 27 – October 7, 2010 . ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2010%20December%203%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20September%2027-October%207,%202010.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

Georgian National Study , April 26 – May 4, 2011, ვებგვერდი: [http://www.iri.org/sites/default/files/2011%20June%2028%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20April%2026-May%204,%202011\(1\).pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2011%20June%2028%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion,%20April%2026-May%204,%202011(1).pdf) (მოძიებულია: 03.07.2017)

Georgian National Study, October 27 – November 11, 2011 . ვებგვერდი: <http://www.iri.org/sites/default/files/2012%20January%205%20Survey%20of%20Georgian%20Public%20Opinion%2C%20October%2027-November%2011%2C%202011.pdf> (მოძიებულია: 03.07.2017)

Georgian National Study, November 9 – 21, 2012. 2013 თებერვალი. ვებგვერდი:
[http://www.iri.org/sites/default/files/2013 February 8 Survey of Georgian Public Opinion November 9 21 2012.pdf](http://www.iri.org/sites/default/files/2013_February_8_Survey_of_Georgian_Public_Opinion_November_9_21_2012.pdf) (ნანახია: 30/06/2017. 04:56)

Georgian National Study, June 26 – July 4, 2012, ვებგვერდი:
<http://www.iri.org/sites/default/files/2012%20August%2020%20Survey%20Georgian%20Public%20Opinion%2C%20June%2026-July%204%2C%202012.pdf> (ნანახია: 30/06/2017. 04:56)

The citizens of moldova don't trust the Poice . 2016 .
<https://en.crimemoldova.com/news/politics/the-citizens-of-moldova-don-t-trust-the-police/>
(მოძიებულია: 05.07.2017)

დანართი:

სადსკუსიო გეგმა

მოქალაქეთა ნდობა პოლიციის მიმართ საქართველოში

1. თქვენი აზრით მოქალაქეთა ნდობას პოლიციის მიმართ რა ფაქტორები განაპირობებს?
2. თქვენ რამდენად ენდობით ახლანდელ პოლიციას და კმაყოფილი ხართ თუ არა დღევანდელი პოლიციის მუშაობით?
3. თქვენი აზრით საქართველოში პოლიციის საქმიანობა რამდენად გამჭვირვალეა?
4. როგორ შეაფასებდით პოლიციელთა ოპერატიულობას , რამდენად სწრაფად ხდება რეაგირება მომხდარ დანაშაულებზე?
5. ისეთი გახმაურებული საქმეები თუ გახსენდებათ, რომლის გამოძიებაც თავიდან დაიწყო და წარმატებით დასრულდა ?
6. თქვენი დაკვირვებით ამ ბოლო დროს კრიმინალის დონემ მოიმიტა თუ არა ? და რატომ?
7. თქვენი აზრით რა ძირითადი პრობლემებია დღეს ქართულ პოლიციაში და რა ღონისძიებები უნდა გატარდეს ამ პრობლემების გადასჭრელად?

რესპოდენტთა სია:

სალომე დუნდუა, თსუ-ს სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორი

ზვიად აბაშიძე, თსუ-ს სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორი

კოტე ჩოკორაია, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის ასოცირებული პროფესორი

გურამ იმნაძე, ადამიანის უფლებების სწავლების და მონიტორინგის ცენტრის პროექტების კოორდინატორი

შოთა უტიაშვილი, რონდელის ფონდის უფროს მკვლევარი

Iv.Javakhishvili Tbilisi State University

Gogi Lataria

Citizens' trust towards police in Georgia

2003-2016

The Course Instructor: Professor Alexandre Kukhianidze

Mikheil Sadagashvili

Tbilisi, 2017